

శ్రీ రామకృష్ణ కథామృతము

నేడే కొనండి

(ప్రథమ భాగము)

దేవదే చదవండి.

(శ్రీ) “మ.——” చే వంగభాషలో విరచితమైన మూలగ్రంథమునుండి అనూదితము. నవభారత నిర్మాతయగు (శ్రీ) వివేకానందస్వామికి (శ్రీ)రామకృష్ణపరమహంస గురుదేవుడు. ఆ పరమహంసదేవుని దివ్య వచనామృతమును (శ్రీ) “మ.——” ఆనంద తన్మయతతో తాను వినినది వినినట్లుగ వదు భాగములుగ గ్రంథస్థమొనర్చెను. అందు ప్రథమ భాగమిది.

ఆ అవతారమూర్తియొక్క వచనములు ఈ పుటలయందు మనస్సును పూర్తిగ ఆకట్టుకొనునట్లుగ అనువదింపబడినవి. వీనిలో పరిష్కరింపబడని తత్త్వవిషయక సమస్య లేదు, తొలగింపబడని ఆధ్యాత్మిక సంశయము లేదు. వివరింపబడని ఆత్మవికాసక విషయము లేదు. ఆసక్తికరము. ఆధ్యాత్మికలకు ఒక వరప్రసాదము.

వెల : సాదా : రూ. 8-00

పుటలు : 240 + VIII

ప్రథమ ముద్రణము

కాలికొ : రూ. 12-00

భారతదేశము

అనువాదపలు :

శ్రీ గడ్డం చెన్నప్పనాయుడు

భారతదేశమునుగూర్చి (శ్రీ) వివేకానంద స్వామి రచించిన కొన్ని వ్యాసముల కిది ఆంధ్రానువాదము. నవ్య భారతాభ్యుదయ మున కిది ఎంతేని ఉపయుక్తమగు గ్రంథము.

పుటలు : 114 + IV వెల : రూ. 2-00

ద్వితీయముద్రణము.

భారతీయమహిళ

అనువాదపలు :

ఆచార్య శ్రీ నేలటూరి భర్తవత్సలంగారు

(శ్రీ) వివేకానందస్వామిల యుపన్యాసము లందును రచనలందును మహిళలను గూర్చిన ఘట్టములను క్రోడీకరించి ఆదైవ తాత్రమమువారు ఒక చిన్న గ్రంథమును మైలాపూరు (శ్రీ)రామకృష్ణమఠము వారు అంతకన్న చిన్న గ్రంథమును ఆంగ్లములో ప్రచురించియున్నారు. ఆ రెండును ఇందు ఆంధ్రీకరింపబడి యున్నవి.

పుటలు : 100 + X వెల : రూ. 2-00

ఇట్లు వ్రాయుడు :

మేనేజరు, శ్రీరామకృష్ణమఠము మైలాపూరు, మద్రాసు-600004

శ్రీ రామ కృష్ణ ప్రభ

సంపుటము ౩౪

౧౯౭౭ - ఫిబ్రవరి : నల - మాఘము

సంచిక ౨

విషయ సూచిక

శ్రీరామకృష్ణ కర్ణామృతము (ప్రార్థన)	...	...	౩౩
శ్రీరామకృష్ణ స్మృతులు	...	...	౩౪
జ్ఞానము	...	...	౩౫
ప్రభావసారము (సంపాదకీయము)			
భక్తశరణ్యుడు	...	...	౩౬
మాతృ దేవి చరణసన్నిధి—ఆంగ్ల గ్రంథము: ఎల్. డి హోలీమదర్స్ ఫీల్డ్	...	...	౩౯
అనువాదము: పి. గణపతికృష్ణ			
ముక్తిదంబెది?—వెలుదండ గామేశ్వరరావు, M. A., B. Ed.	...	...	౪౨
అద్భుతము లీనాటికీ సావ్యశ్యము లే—వేదాంతం సుబ్రహ్మణ్యం	...	...	౪౩
సున్న త్త పంచచామరము—పద్మనాభ స్వామి	...	...	౪౭
శ్రీ శారదామూల—పి. జయశ్రీ	...	...	౪౮
అనుష్ఠానము - వై. వి. సిద్ధార్థుడి	...	...	౫౨
మానవుని శ్రీ వివేకానందస్వామి	...	...	౫౪
సత్కథాతరంగిణి	...	...	౫౭
భక్తిరత్నావళి—మూలము: శ్రీవిష్ణుపురి	...	...	౫౯
అనువాదము: విష్ణుచిత్తుడు			
వార్తలు—విశేషాలు	...	...	౬౧
గ్రంథపరిచయము	...	...	౬౩
అకారాది విషయానుక్రమణిక	...	...	౬౪

రాజయోగము

అనువాదము: శ్రీ చిరంతనానందస్వామి

ఇందు ప్రథమభాగము శ్రీ వివేకానంద స్వామి:లవారు న్యూయార్కు పట్టణములో రాజయోగమునుగూర్చి కావించిన వివిధోపన్యాసములు - ద్వితీయ భాగము రాజయోగమునకు ప్రమాణములయిన పాతంజల యోగసూత్రముల విపుల వివరణము. పాఠకుల కిది రాజయోగదర్పణమే.

పుటలు ౩12+IV వెల: రూ. 6-25

సప్తమ ముద్రణము.

వివేకసూర్యోదయము

శ్రీ చిరంతనానందస్వామి

శ్రీ వివేకానందస్వామి ప్రబోధసారాంశమును శ్రద్ధ సేవ విద్య మొదలుగాగల ప్రత్యేక కలుగ విభజించి మనోహరమగు తేట తెనుగున రచించిరి. గంగా ప్రవాహమువంటి శైలి. ప్రస్తుతి యువజన సమన్యాతమస్సన కిది విజ్ఞాన భాస్కరమే.

పుటలు: 140+XII వెల: రూ. 4-00

అలప ముద్రణము.

ఇట్లు వ్రాయుడు: మేనేజరు, శ్రీరామకృష్ణమఠము, మైలాపూరు, మద్రాసు - 600004

శ్రీ వివేకానంద జీవితచరిత్ర శ్రీ శారదాదేవి జీవిత చరిత్ర

(శ్రీ చిరంతనానందస్వామి ప్రణీతము)

ఇందు శ్రీ స్వాములవారి జీవితమున నింతకు పూర్వము గ్రంథస్థములుగాని ముఖ్య సంఘటన లెన్నియో శ్రీవారి సోదర శిష్యులవలన విని వ్రాయబడినవి. ఇది శ్రీ స్వాములవారి సంపూర్ణ చరిత్ర!

నిర్దుష్టమైన భాష, అందమైన అచ్చు, ఆకర్షకమైన రూపము.

432 పుటలు

వెల : రూ. 4-00

(పదవ కూర్పు)

రచయిత :

శ్రీ చిరంతనానందస్వామివారు

శ్రీ రామకృష్ణభగవానుని సతీమణియు ఆదర్శమూతయు, యోగినియునగు మహా నీయురాలి దివ్యచరిత్ర. ప్రతి స్త్రీయును పురుషుడును చదువవలసిన గ్రంథము. తియ్యని తెలుగు. పాలవంటి కైలి.

ఆటవకూర్పు.

పుటలు : 246

వెల : రూ. 4-00

బాలల వివేకానందుడు

తెంగాలీ మూలము :

శ్రీ నిరామయానందస్వామి

అనువాదకులు :

శ్రీ కరణం రంగనాథరావు

జగద్విఖ్యాతుడైన వివేకానందస్వామి జీవితచరిత్ర బాలబాలికలకు సులభముగా అర్థమగునట్లు రచింపబడినది. స్వామివారి బాల్యవిశేషములు శ్రీ రామకృష్ణుల సాంగత్యము పాశ్చాత్యదేశములకు పయనము మాతృదేశమున వారి కార్యక్రమము మనోహరముగ సంగ్రహింపబడినది.

పుటలు : 80+viii

వెల : రూ. 2-00

(రెండవ ముద్రణము)

శ్రీ రామకృష్ణోపనిషత్తు

తమిళ రచయితలు :

శ్రీ చక్రవర్తి రాజగోపాలాచార్యులుగారు

ఆంధ్రానువాదకులు :

గౌ. న్యాయమూర్తి

శ్రీ ప్రత్తిపాటి సత్యనారాయణరావుగారు

శ్రీ రామకృష్ణ దేవుని దివ్యోపదేశ వాక్యము లాధారముగాగొని, వానిని విరివి పఠించి, మనోహర కథా రూపముగను, సంభాషణరూపముగను అమర్చబడినది.

128 పుటలు

వెల : రూ. 3-75

ఇట్లు వ్రాయుడు : మేనేజరు, శ్రీ రామకృష్ణమఠము, మైలాపూరు, మద్రాసు-600004

బ్రహ్మనందబోధనలు

(ఆధ్యాత్మిక పరిప్రశ్నములు)

శ్రీ చిరంతనానందస్వామి

బ్రహ్మనందబోధనలు (శ్రీ బ్రహ్మనంద స్వామి జీవితోపదేశములు) అను గ్రంథము నుండి బ్రహ్మనందవాణి యను పేర ఇందు ఉపదేశములు మాత్రము సంగ్రహింపబడినవి. పాఠకుల సౌకర్యార్థము స్వామి సంగ్రహ చరిత్రయు చేర్చబడినది. స్వామి యుపదేశములు ఆధ్యాత్మికతత్త్వములను సాధనయందలి రహస్యములను అరటిపండ్లాచి ఇచ్చినట్లు విశదీకరించును.

పుటలు : 272 + XXI వెల : రూ. 4-75

(ప్రథమ ముద్రణము)

కర్మయోగము

అనువాదకులు :

శ్రీ చిరంతనానందస్వామిలవారు

ఇందు శ్రీ స్వాములవారు కర్మయోగ తత్త్వమును అరటిపండ్లాచిచినట్లు విశదీకరించియున్నారు. కర్మమెట్లు మోక్షసాధనమో స్పష్టీకరించియున్నారు.

(అష్టమ ముద్రణము)

(146+8) పుటలు వెల : రూ. 4-00

భక్తియోగము

అనువాదకులు :

శ్రీ చిరంతనానందస్వామిలవారు

ఆధునికుల చిత్తము నాకర్షించుకీర్తిని, అమోఘనచనములతో, విమర్శకదృష్టితో శాస్త్రప్రమాణములతో భక్తితత్త్వమును శ్రీ వివేకానందస్వామిలవా రిందు విపులముగా ప్రవర్ణించి యున్నారు. మూలగ్రంథములలోని ప్రమాణనచనములును వానికి టిప్పణములును సులభశైలియందు వ్రాయబడి యున్నవి.

(ఏకవ కూర్పు)

(121+4 పుటలు) వెల : రూ. 4-00

గురూపదేశములు

అనువాదకులు :

శ్రీచిరంతనానందస్వామి

శ్రీ గురుదేవుని మానసపుత్రుడనబరగిన శ్రీ బ్రహ్మనందస్వామి గురుముఖము నుండి వచ్చిన యుపదేశములను యథాతథముగ గ్రహించి వానియందు ముఖ్యములగు వానిని సంగ్రహించి యాంగ్లమున రచించిరి. వాని యనువాదమే ఈగ్రంథము. ఇందు గృహస్థులకు సాధకులకు వలయు సూక్తు లెన్నియో వివరింపబడియున్నవి.

పుటలు : 168 వెల : రూ. 2-00

తొమ్మిదవ ముద్రణము

ఇట్లు వ్రాయుడు : మేనేజరు, శ్రీ రామకృష్ణమఠము, మైలాపూరు, మద్రాసు-600004.

మ న వి

రచయితలకు

చందాదారులకు

1. జనరంజకమైన తైలిలో సంస్కృతి మతము తత్వ శాస్త్రములకు సంబంధించినవి ఉన్నత విలువలను గూర్చినవి అయిన రచనలుసంచికలో ప్రచురణార్థము పంపవచ్చు.
2. రచనలు సంచికలో మూడు లేక నాలుగు పేజీలకు మించకుండా ఉండాలి. ఇంకా పెద్దదైన రచనలు ప్రచురించడం సాధ్యం కాకపోవచ్చు.
3. తగినన్ని ప్టాంపులు జతచేస్తే తప్ప, ప్రచురింపబడని రచనలు తిప్పి పంపబడవు.
4. సంతగించిన రచనలలోని అభిప్రాయాలకు సంపాదకులు బాధ్యత వహించరు.
5. ఆహూతములైన రచనల ప్రచురణలో కూడా తుది నిర్ణయం సంపాదకులది.

ఇతర వివరాలకు :

సంపాదకుడు

శ్రీ రామకృష్ణప్రభ, P. B. 635

మైలాపూర్, మద్రాసు-4.

1. శ్రీ రామకృష్ణప్రభ సంపుటం ప్రతి ఏటా జనవరి నుంచి ప్రారంభమౌతుంది. ఏమాసం నుండి అయినా చందాదారులు కావచ్చు.
2. చందాపైకం మనియార్డరు ద్వారాగాని క్రాస్డ్ పోస్టల్ ఆర్డర్, క్రాస్డ్ బాంక్ డ్రాఫ్టుల ద్వారాగాని (శ్రీ రామకృష్ణ మఠము, మద్రాసు' అను పేరిట) పంపవచ్చును. మనియార్డరు కూపనులో అక్షసు వివరాలు సరిగా వ్రాయాలి.
3. చందాదారులు ఉత్తర ప్రత్యుత్తరాలలో తమ చందాదారు సంఖ్యను ఉదాహరిస్తూ విలాసం స్పష్టంగా వ్రాయాలి.
4. మూడు నెలలకు మించిన అక్షసు మార్పిడి ఆ ముందటి నెల మొదటి వారంలోగా తెలియజేయాలి.
5. సంచిక సాధారణంగా నెల ఆఖరి వారంలో అందుతుంది. అంకపోతే మరుసటి నెల మొదటి వారంలోగా తెలిపాలి.
6. చందాదారులకు మా ప్రచురణలపై వెలలో 5% తగ్గింపు ఉంటుంది.

వివరాలకు :

మేనేజర్

శ్రీ రామకృష్ణప్రభ, P. B. 635

మైలాపూర్, మద్రాసు-4.

ప్రచురణకర్తలకు

శ్రీ రామకృష్ణప్రభలో మతతత్వశాస్త్ర సంస్కృతి విషయకములైన తెలుగు ప్రచురణలు సమీక్షింపబడుతాయి. సమీక్షకై రెండు ప్రతులు పంపవలసి ఉంటుంది.

-సంపాదకుడు.

‘అఖిలవిభు శరణోందుమ, యా త్మణంబు యతనికృప నీదు ననుభూతి కందు వత్స’.

— శ్రీ కారదాసుణి

శ్రీరామకృష్ణ ప్రభ

సంపుటము 38

౧౯౭౭ - ఫిబ్రవరి : : నల - మాఘము

సంచిక ౨

ఓం నమో భగవతే శ్రీరామకృష్ణాయ!

శ్రీరామకృష్ణ తీర్థామృతము

కుశూపితే గురుపదే నియమః కిమర్థం

తచ్చాసనే వ్యనుసృతేషు జపః కిమర్థమ్ ।

చేత్స్నాతి తద్రజసి తీర్థజలం కిమర్థం

తద్భక్తి రస్తి యది మోక్ష సుఖం కిమర్థమ్ ॥

(శ్రీ)గురుదేవుల పాదసేవ చేసినచో ఇక వేఱు నియమసాధనలేల? వారి యానతులు శిరసావహించినచో ఇక వేఱు జపములేల? వారి పాదధూళియందు స్నానము చేసినచో ఇక వేఱు తీర్థస్నానములేల? వారిపల్ల భక్తియే కుదిరినచో ఇక మోక్షసుఖమదయేల?

భక్తే స్తథా భగవత్సమనుగ్రహస్య

నైవావయన్తి సకలార్థవిదోఽపి హేతుమ్ ।

ఏతే క్వచిత్ సుకృతినోఽపి న సంలభన్తే

దుష్కర్మిణోఽపి కుహచిత్త సమాప్నువన్తి ॥

నిజమగు భక్తిలాభమునకు భగవదనుగ్రహమునకు కారణములు సకలశాస్త్రముల నెఱిగిన విద్వాంసులకే తెలియవు. ఏలన కొన్ని పర్యాయములు సజ్జనులకుకూడ ఇవి లభింపవు. అంతియగాక దుష్టనులకు నెఱము లభించుచుండును!

శ్రీ రామ కృష్ణ స్మృతులు

‘అట్లు నాకు పూర్ణాభిషేకమున’ దీక్షనిచ్చి ప్రతిదినమును అసంఖ్యాకములైన తాంత్రిక సాధనలను బ్రాహ్మణి నాచే చేయించినది. ప్రస్తుతము నాకా సంగతులన్నియు అన్ని సమయములందును జ్ఞాపకము లేవు. కాని జగజ్జనని కృపవలన ప్రేమికుల పరమ సౌఖ్యమును నిశ్చలచిత్తముతో చూడగలిగిన రోజు గుర్తున్నది. అందు భగవంతుని ఆనందలీల తప్ప అన్యమును చూడలేదు. మనస్సు సాధారణముగు మానవభావముల పొంతకు దిగజారుటకుబదులు ఉన్నతోన్నతముగ నెగయుచు తుదిని గాఢ సమాధిలో లీనమయ్యెను. బ్రాహ్మ్యస్మృతూ వచ్చినపిమ్మట బ్రాహ్మణి ఇట్లనుట వింటిని. “మిక్కిలి కష్టసాధ్యమగు నొక తాంత్రిక సాధన లక్ష్యమును నీ విప్పుడు అందుకొంటివి. భగవద్భావమున ప్రతిష్ఠితుడవైతివి.” వీరభావమున చేయు పూజయందు ఇది చరమ సాధన.

‘అల్పకాలము పిదప తాంత్రిక పద్ధతిలో నేను స్త్రీరూపమునకు పూజ చేసినపుడు అది ఇంకొక భైరవి సహాయముతో పగటిసమయమున ఎల్లర సమక్షమునందు దేవాలయపు నాటమందరమున చేసితిని, అది పూర్తియైన పిమ్మట శాస్త్ర విధి ననుసరించి ఆమెకు నమస్కరించితిని. నేను ఆ విధమున పూర్తిచేసిన వీరభావమున పూజకు సంబంధించినవానిలో అది ఆఖరి విధి. అందరు స్త్రీలయందును నా మనోభావము, శిశువునకు తల్లిపట్టునండు భావము, ఆ సుదీర్ఘ తాంత్రిక సాధనకాలమున చెక్కుచెదరక యుండినట్లే ఆ సమయమున నెన్నడును ఒక చుక్క మద్యము నను నేను స్వీకరింపజాలకుంటిని. కారణమేమనెను ఉచ్చరించినంతనే అది నాయందు జగత్కారణ సాక్షాత్కారమును ప్రబోధింపగా

నేను పూర్తిగా దానియందు లీనుడ నయ్యెడివాడను. అట్లే అట్టి ఇతరములగు మాటలను విని నంతనే జగత్కారణము నా ఎదుట ప్రత్యక్షమయ్యెడిది, నేను సమాధిగతుడ నయ్యెడివాడను.’

* * *

‘ఏ[తాంత్రిక] సాధనయందుగాని సిద్ధిని పొందుటకు నాకు మూడు దినములకంటె ఎక్కువ కాలము పట్టలేదు. ఏదైన నొక సాధన నెత్తుకొనినపుడు హృదయపూర్వకమగు ఉత్కంఠతో ఆ సాధన ఫలిత సాక్షాత్కారమునకై దివ్య జననిని మరి మరి ప్రార్థింపగా ఆమె అనుగ్రహించి మూడు దినములలోనే విజయము నొసగెడిది.’

* * *

[‘మీరేల ఆధ్యాత్మిక సాధనలు చేయవలసి వచ్చెనని యొక భక్తుడడిగెను,] ‘శివుని భర్తగా పడయుటకు దివ్యజననికూడ కఠోరమగు సాధనలను చేయవలసెను. ఆమె పంచతప మాచరించెను, చలికాలమున నీటియందు మునిగి సూర్యుని తచేకదృష్టితో చూచును. సాక్షాత్ శ్రీకృష్ణుడే ఎంతయో సాధన చేయవలసెను, నాకెన్నియో యాగాిక అనుభవములు కలిగినవి. వాని విషయములను నేను వివరింపజాలను. బిల్వ వృక్షముక్రింద నా కెన్నియో ఉజ్జ్వలమైన దివ్యదర్శనములు కలిగినవి. అచ్చట నేను తంత్రములలో చెప్పబడిన వివిధ సాధనలను అభ్యసించితిని, నాకు మానవక పాలములు మొదలగు వస్తువు లెన్నియో కావలసెను. నాకై బ్రాహ్మణి ఈ వస్తువులనన్నింటిని సేకరించెడిది. ఎన్నియో యాగాిక ఆసనములను నే నభ్యసించితిని.’

* * *

‘బిల్వవృక్షముక్రింద నేను తాంత్రిక సాధనల నభ్యసించితిని. ఆ సమయమున పావన తుః

1. తాంత్రిక సాధనలయందు సంహృదీక్ష.

2. వంగభాషయందు ‘కారణ’ శబ్దమునకు కారణమనియు మద్యమనియు రెండర్థములు.

కిని ఇతరములగు మొక్కలకును ఏ భేదమును నేను చూడజాలకుంటిని. ఆ స్థితిలో నేను కొన్ని సార్లు నక్కల ఉచ్చిష్టమును తింటిని. రాత్రియంతయు బయటనుంచిన ఆహారమును తింటిని. అందులో కొంతభాగమును పాములు తదితర పాములు తినియుండవచ్చును. అవును. అట్టి వస్తువులను నేను తింటిని,

‘కొన్ని పర్యాయములు నేను కుక్కపై సవారి చేసితిని దానికి లూచీలు తినిపించుచు అందులో కొంత నేనును తినెడివాడను. ప్రపంచమంతయు భగవంతునిచేతనే నింపబడియున్నదని నేను గుర్తించితిని. అజ్ఞానమును నశింపజేయక ఆధ్యా

త్మిక సాక్షాత్కారము లభింపదు. కనుక నేను వ్యాఘ్రభావమును వహించి అజ్ఞానమును మ్రింగి వేయుదును.’

* * *

‘నేను మొదట ఈ మహాన్నత స్థితి నందుకొనినపుడు నాకు కాళీమాతను పూజించుటగాని నైవేద్యమును సమర్పించుటగాని సాధ్యము కాకుండెడిది. ఈ విషయమై దేవాలయాధికారి నన్ను దూషించెనని హాలధారియు హృదయుడును నాతో చెప్పిరి. కాని నేను నవ్వి యూరకుంటిని. నాకెంతమాత్రమును కోపము రాలేదు.

3. కొన్ని తాంత్రిక పూజలందు కాళి సహవరులగు నక్కలకు ఆహారము నివేదించును.

జ్ఞానము

ప్రకాశముచేత తప్ప వస్తువులు కనిపింపనట్లు సమ్యగ్విచారముచే తప్ప జ్ఞానము లభింపదు.

అజ్ఞానమునందు సర్వమును సృష్టింపబడుచున్నది. జ్ఞానోదయమున సర్వమును ప్రళయము నొందుచున్నది.

అద్దమువలె మనస్సు పరిశుద్ధమైనపుడు జ్ఞానము అందు ప్రస్ఫుటమగుచున్నది. కనుక మనస్సును పరిశుద్ధము చేయుటయందు శ్రద్ధ వహింపవలెను.

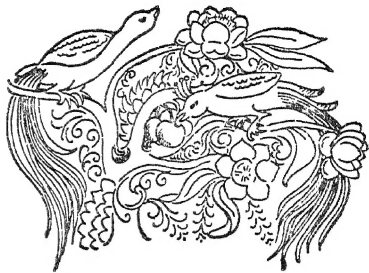
నిరంతరము శ్రద్ధాయుతము అగు అభ్యాసముచే జ్ఞానము అజ్ఞాన కలుషితమైన జీవాత్మను పరిశుద్ధపరచి పిదప తానును అదృశ్యమగుచున్నది. కటకచూర్ణము బురదనీటిని పరిశుద్ధపరచి పిదప తానును అదృశ్యమగుచుకదా.

రాగ ద్వేషాదులతో నిండియున్న ఈ ప్రపంచము స్వప్నమువంటిది. మానవుడు అజ్ఞానమున నున్నంతకాలము అది యథార్థమువలె తోచును. జ్ఞానోదయము కాగనే ఆ ప్రపంచము మిథ్యయగును.

నిరంతర ధ్యానమనెడు కాష్ఠమథనముచే జ్ఞానజ్వాల రగులును. అజ్ఞానమనెడు ఇంధనము నది సంపూర్ణముగ దహించును.

తత్త్వ సాక్షాత్కారమువలన కలుగు జ్ఞానము, దిక్కును గూర్చిన భ్రమను సూర్యుడు తొలగించునట్లు, అహంకార మమకార లక్షణయుతమగు అజ్ఞానమును తక్షణమే నశింపజేయును.

"ఆధ్యాత్మికదవుగ నుండుము. తత్త్వమును నీవే సాక్షాత్కరించుకొనుము" అనునచే మానవ తకు నా గురుదేవుని సందేశము. నీ సోదరమాన వ్యక్తికారత్వ త్యాగము చేయుదువని ఆయన అభిలాష. నీ సోదరునిపై నీకు గల ప్రేమనుగూర్చి మాటలు బోగులుపెట్టుట చాలించి అమాటలను రుజువు చేయుటకై ప్రయత్నింతువని ఆయన అభిలాష. త్యాగమునకు సమయము వచ్చినది. సాక్షాత్కారమునకు సమయము వచ్చినది. ఇక ప్రసందమునందలి అన్ని మతములయందును సామిన్యమును చూడగలవు. కీడులాటలు ఆనా వశ్యకములని తెలియగలవు. అప్పుడు మాత్రమే నీవు మానవతకు సహాయము చేయుటకు సిద్ధముగ నుండగలవు. అన్ని మతములయందును అంతః స్వూతమైన ఏకత్వమును ప్రకటించి స్పష్టము చేయుటయే నా గురుదేవుని జన్మకారణము. ఇతర గురువు లందరును వారి వారి పేరులు గల ప్రత్యేక మతములను బోధించిరి. కాని ఈ పందొమ్మిదవ శతాబ్దపు గురువరేణ్యుడు తన ఘనత ఏమియు చెప్పుకొనలేదు. ఏమతమును కాని కొంచెపరుపక అన్నింటిని అతడట్లే నిలిపెను. ఏల? నిజమున కవి యన్నియును ఒకే యొక సనాతన ధర్మమునందలి యంగములే యని గుర్తించినాడు కనుక. స్వీయ అనుభవముచేత అన్ని మతములకును గమ్యము ఒకటే అనియు, ప్రతి మతమును ఒక విషయమునే బోధించుటకు ప్రయత్నించుచున్నదనియు, భేదమంతయు చాల వరకు రీతిలో ననియు ఇనుమిక్కిలి భాషలోనే ననియు ఆయన తెలిసికొనినాడు. మౌలికముగ అన్ని మతములకు అన్ని శాఖలకు గమ్యము ఒక్కటియే.

—శ్రీ వివేకానందస్వామి.

శ్రీరామకృష్ణుడు భక్తశరణ్ముడనునపుడు భక్త ప్రత్యేకముగు నిర్లంచనము నీయవలసి యున్నది. 'స్వస్వరూపాను సంధానమ్ భక్తిరిత్య భిధీయతే' అని శ్రీ శంకరులును 'సాత్వస్మిన్ పర మప్రేమ రూపా' యని నారదులవారును సాంప్ర దాయికజ్ఞాన భక్తిమార్గములలో నిర్వచనముల నిచ్చిరి. ఆ రెండింటి యుద్దేశమును ఒకటియే యని సమర్థించు పండితులున్నను సాధారణ జనులకు వానిలో వైవిధ్యము భాసింపకమానదు. కనుక భగవంతుని రూపమునతో పరబ్రహ్మము రూపమునతో ఆ పరతత్త్వమును అనుభవగత ముచేసి కొనవలెనను ప్రగాఢవాంఛయే భక్తి యనినచో శ్రీరామకృష్ణునిపట్ల భక్తి సరియగు అర్థము కుదురును.

ఇక భక్తులను పదముకూడ కేవలము, హిం దువులకు మాత్రమేగాక అట్టి వాంఛగల సకల మానవులకును వర్తించును. భగవదనుభవమును సిద్ధాంతరీత్యా అంగీకరింపని క్రైస్తవవాది మతము లున్నను వానిలోకూడ సెయింట్ థెరెసా సెయింట్ ఫ్రాన్సిస్ బ్రదర్ లారెన్స్ మొదలగు వారందరును భగవదనుభూతిని పొంది దానిని బోధించినవారే. సిద్ధాంతము ప్రకారము, క్రీస్తు మాత్రమే ఏకైక ఉద్ధారకుడని యంగీకరించి చచ్చికి నియమిత పర్యాయములు పోవుచు నియమిత ధన మిచ్చుచు నియమిత కర్మల నాచరించినచో అతడు ఆదర్శప్రాయుడైన క్రైస్తవుడు. ఇట్లు నియమావళి అనుస్థానము, హృద్గతమైన ఆరనికోరిక అను రెండు విభాగములు ప్రతి మతమునందును

మనకు కన్పించును. కొన్ని మతములు అనుష్ఠానమునే పరమార్థముగా చేసిజేయగా తదితరములు అనుష్ఠానమును భగవద్వాంఛకు దోహదముగా స్వీకరించును. మతమునగా తత్త్వసాక్షాత్కారమే యను శ్రీవివేకానందస్వామి నిర్వచనము సంగీకరించినచో ఇక భగవద్భక్తులకు క్రైస్తవ మహమ్మదీయ హైందవాది విభేదములు నిలువవు, యావత్ప్రపంచమున గల ఇట్టి భక్తులకే శ్రీరామకృష్ణుడు సర్వశరణ్యుడగుచున్నాడు.

వాంఛ ఎల్లరకమున సమానమే యైనను ఆయా మతములు వాని వాని గమ్యములను లునిధములుగా వర్ణించుచుండగా వానిమధ్య సామరస్య మెల్లైర్పడునను సంశయము సమంజసమే. పరిశీలించి చూచినచో, మతస్థాపకులు తమయనుభవమును వెలిబుచ్చుటలో సిద్ధాంతము లేర్పడినవి. ఈ సిద్ధాంతములను అనుభవము ద్వారా సర్వదా నిరూపించుకొనగలుగు అనుయాయులసంఖ్య క్రమముగా తగ్గిపోవుటచేత సిద్ధాంతములకు కాలక్రమమున పాచిపట్టి ఆ పాచియే పరమార్థమని వాదులాడవరకును దిగజారును. మతములమధ్య వివాదములను పరిశీలించినచో 'కేవలము గ్రంథ పాండిత్యముచేతనే అగ్రేసరులై భగవద్దర్శనమునకు కనీసపుటర్హతలైన ఊమ సహనము దయ సానుభూతి మొదలగు లక్షణములు లేనివారే వాది ప్రతివాదులగుటను గమనింపగలము. వారిలో ఏ ఒక్కరి కైనను నిజమగు భగవత్సాక్షాత్కారము కలిగినచో ఇతరులు అపశ్యము దానిని గుర్తింపగలరనుటకు సంశయింప పనిలేదు. చారిత్రకముగ కూడ శ్రీమద్రామానుజులు యజ్ఞకీర్తితో శాస్త్రవాదము చేసిన ఘట్టము దీని కుదాహరణము. ఇరువదియొక్క దినములు వాదించియు శ్రీమద్రామానుజులు పండితుడగు యజ్ఞకీర్తి అద్వై

తమును భంజింప లేకపోయెను. కడపటిరాత్రిదుఃఖముతో తన భగవంతుని ప్రార్థించి మరునాడు వాదార్థమైరాగా యజ్ఞకీర్తి వారి తేజమును గాంచి తత్త్వమును దర్శించు ప్రయత్నమును మాని ఇన్నాళ్లును నిర్లక్ష్య గ్రంథాలలోడనముతో వ్యర్థము చేసినతని పరితిపించుచు వారికి పాదాక్రాంతి డియ్యెను. ఇట్లు భగవదనుభవమును పొందిన మతస్థాపకు లిరువురు కలసినచో వారేమి చేయుదురనుట మనకు ఊహగనే మేగులును. ఈ విషయముననే శ్రీరామకృష్ణుని విశిష్టత సర్వశరణ్యత మనకు స్పష్టముకూడ అగును.

శ్రీరామకృష్ణుడు భగవత్సాక్షాత్కారమునకు గాఢమగువాంఛ తప్ప వేరొక 'అధికారము' అక్కర లేదని తమ జీవితమున ప్రథమాధ్యాయమున నిరూపించెను. ఆయనకు ప్రప్రథమమున మాతృదర్శన మగువరకును ఏ గురుసహాయముకాక తన హృదయపు టారాటమే ఆలంబనమైనది. కేవలము దాని ఫలితముగనే ఆయన భవతారిణి సాక్షాత్కారమును పొందగలిగెను. ఆ పిదపనే భైరవి బ్రాహ్మణి తోతాపురి మొదలగు 'గురువు' లందరును వచ్చి ఆయా మార్గములను ఆయనకు బోధించి వానిపద్ధతమచివరి పాఠములను సేర్పుకొని పోయిరి. ఈ విషయమును గమనించినచో వివిధ మతస్థాపకులు ఒకచోట సమావేశమైన ఫలితమే శ్రీరామకృష్ణుడు సకల మతములను అభ్యసించుట ద్వారా కలిగినదనుట విశదమగును. భైరవి బ్రాహ్మణికి గల అద్వైతానుభవమును తానే గొప్ప భక్తురాలననెడు దుర్గర్వమును ఆయన ప్రత్యక్షముగనో పరోక్షముగనో మాన్సెను. అట్లే తోతాపురికి ద్వైతభావమునందుగల అపహాస్యదృష్టిని పోగొట్టెను. ఆ విధముగనే క్రైస్తవుల మహమ్మదీయుల మతములనుకూడ అభ్యసించి వాని తాత్త్విక సత్యమునుకూడ ప్రకటించెను.

చెను. కర్తాభజులవంటి సంశయాస్పదమార్గము కూడ గమ్యమును చేర్చగలదని ఆయన కనుగొని ఎందరు మానవులలో అన్ని మార్గములని తన మతమును స్థాపించెను.

ఇట్లు ఆయన మతస్థాపనవలన ఇతర మతములన్నియు ఉన్మూలితములు కాలేదు. వైగా అవి యన్నియు పునః సుస్థిరముగ ప్రతిష్ఠింపబడినవి. ఎవరైనను తమ మతమునందు విశ్వాసమును కోల్పోవనక్కరలేదు. అన్ని మతముల సత్యత్వమును శ్రీరామకృష్ణులు తమ యాచరణద్వారా ప్రతిష్ఠించియున్నారు. ఏ మతము నవలంబించు వారికైనను ప్రోత్సాహము మాగ్గదర్శకుడు సంశయనివారకుడైన శ్రీరామకృష్ణుడు వెలసియున్నాడు. ఆ దృష్టితో ఆయన శ్రద్ధాళువులగు ఏ మతావలంబులకైనను గురువగుచున్నాడు. తన బోధనలను తన జీవితమున ఆచరించువాడేకదా నిజమైన గురువు?

శ్రీరామకృష్ణుడను నొకవ్యక్తి వ్యక్తమగు తత్త్వమునే గుర్తింపని జ్ఞానులకు విభిన్న దైవతముల నంగీకరించు వివిధభక్తులకు గురువులనే అంగీకరింపని ఇతర మతములకును గురుడు అనుట అసంగత వాక్యముగా తోపవచ్చును. కాని ఆయన జీవితమే ప్రత్యక్షప్రమాణముగ ఎదుట నుండగా దానిగురించి ఊహాపోహలు సిద్ధాంత రాద్ధాంతములు చేయుటయే అసంగతమైన విషయము. ఆయన పోషకులలో మొదటివాడగు మధురనాథుడు ఆయనను శివునిగా కాళీమాతగా దర్శించెను. భైరవీ బ్రాహ్మణి ఆయనను తన ఇష్టదేవతయగు రామచంద్రునిగా దర్శించెను. వైష్ణవచరణుడు భగవదవతారముగ నంగీకరించెను. గౌరీకాంత తర్కభూషణుడు అవతారములకు మూలమగు పరతత్త్వమే శ్రీరామకృష్ణుడనెను. అఘోరమణి దేవి ఆయనను బాలగోపాలునిగ

సాక్షాత్కరించుకొనెను. ఇట్లు ఆయనయందు తమ తమ ఇష్టదైవములను దర్శించిన భక్తుల జ్ఞానులగూర్చి వ్రాయవలసినచో వారిజీవితమును మరల వ్రాయవలసియుండును. కనుక శ్రీరామకృష్ణుడు యావత్ప్రపంచమునకును ఆశ్రయుడు అని చెప్పట స్వభావోక్తియే యగును. దేశాంతరములందు సైతము వివిధ మతావలంబులు శ్రీరామకృష్ణుల బోధలను గుర్తించి తదనుగుణముగ తమ జీవితములను దిద్దుకొనుటయు శ్రీరామకృష్ణుని విశ్వజనీతకు తార్కాణమగుచున్నది.

ఇది ఇట్లుండ ప్రపంచమున నింకను మత విభేదములు కలహములు అశాంతియుండుట కేమి కారణమనిన మతములపట్ల చిరకాలముగ నేర్పడిన భ్రాంతి తొలగకుండటయే. ఆచారములే మతలక్ష్యమని దృఢముగ విశ్వసించువారు అనేకులు. భగవత్సాక్షాత్కారమును మతలక్ష్యముగ నంగీకరించి దానిని సాధింప ప్రయత్నించు మానవులసంఖ్య యధికమగుకొలది సర్వమత సాక్షాత్కారములను సాధించున శ్రీరామకృష్ణుడు ఇతోధికముగ ప్రపంచమున గురుత్వము వహింపవలసి వచ్చును.

ఆ కారణముననే అనాదికాలమునుండియు మతమనిన సాక్షాత్కారమే యని తెలిసిన భారతీయులు శ్రీరామకృష్ణు నాశ్రయించి త్వరితగతినీ తాము జన్మసాఫల్యమును బడసి ఇతరులకు త్యాగహజనకులు కావలసియున్నది. తన జీవితముననే ఎల్లరకును అనుసరీయముగ జీవించిన శ్రీరామచంద్రుడును, యే యథామాం ప్రపద్యంతే తాం స్తథైవ భజామ్యహమ్ అని అభయమిచ్చిన శ్రీకృష్ణుడును కలసి శ్రీరామకృష్ణుడుగ ఈ పర్యాయము విచ్చేసిరనిన ఆయన సర్వభక్తశరణ్యుడనుటలో సంశయమేమున్నది!

మా తృదేవి చరణసన్నిధి

ఆంగ్ల గ్రంథము :
ఎట్ ది హోలీమదర్స్ ఫీట్

అనువాదము :
పి. గణపతిశాస్త్రి

(గతసంచిక తరువాయి)

ఉద్బోధనకార్యాలయము, ప్రార్థనమందిరము :

పూజకోసం మాతృదేవి బిల్వదళాలు పూలు మొదలయినవి సేకరిస్తున్న సమయమది. నేనా తరుణంలో ఆమె ఫోటోకో త్రకాపీ ఒకటి చూపించి “దీనిలో మీ పోలిక బాగా వచ్చిందా అమ్మా” అని అడిగాను.

అమ్మ: అవును, పోలిక బాగానే వచ్చింది. కానీ నేనంతకుమునుపు బాగా పుష్టిగా ఉండేదాన్ని. ఈ ఫోటో తీసినప్పుడు జోగేన్ కి (యోగానందస్వామి) ఎంతో జబ్బుగా ఉంది. అందువల్ల ఆ దిగులుతో నేను చాలా సన్నబడ్డాను. ఆసమయంలో నేనెంతయినా వేదన పాలయ్యాను. జోగేన్ పరిస్థితి తిన్నబడగానే నా ఆరోగ్య పరిస్థితికూడా బాగుపడింది. కాని అతని పరిస్థితి దిగజారగానే ఎంతో దుఃఖించాను. విదేశీయ మహిళ సారాబుల్ ఈ ఫోటో తీసింది. నేను మొట్టమొదట ఫోటో తీయడానికి అంగీకరించలేదు. కాని ఆమె కాదు కూడదని బలవంతం చేసింది. “అమ్మా, నేనిది అమెరికా తీసుకువెళ్లి పూజచేసుకుంటాను” అని అర్థించింది. చిట్టచివరికి ఆమె ఈ ఫోటో తీసింది.”

“మీదగ్గరఉన్న ఈ శ్రీరామకృష్ణుల ఫోటో చాలా మంచిది. దానినిబట్టి ఆయన ఎలాగుండేవారో గ్రహించుకోవచ్చును. దానిలో ఆయన పోలిక బాగావచ్చిందా?” నే నడిగాను. దాని మీద మాతృదేవి అన్నారు.

“అది చాలా మంచిఫోటో. అది ఒక బ్రాహ్మణునిది. దానినిబట్టి మరెవరినీ కాపీలు తీశారు. ఒక కాపీ ఆయనదగ్గరకూడా ఉన్నది. అది కాళి మాత మూర్తిలాగ చాలా నల్లగా ఉంది. కనక అది తిరిగి ఆ బ్రాహ్మణుని కిచ్చివేశారు, ఆయన

దక్షిణేశ్వరంగంచి వెళ్లి పోతూ అది నాదగ్గర దిగ విడిచారు. దానిని మిగిలిన దేవతల చిత్రపుల దగ్గరఉంచి పూజచేస్తూండేదాన్ని. నే నప్పుడు నహబత్ కిందిగదిలో నివసించేదాన్ని. తాకూరు ఒకనాడు అక్కడికి వచ్చి ఆ ఫోటోకేసి చూసి “ఇదంతా ఏమిటి” అని ప్రశ్నించారు. నహబత్ కిందిగదిలో అవతలివైపున మెట్ల కిందిభాగంలో మేమప్పుడు వంటచేసేవాళ్లము. ఆతరవాత ఒకనాడు బిల్వదళాలు పుష్పాలు సేకరించి తాకూరు ఆ ఫోటోముందుంచి పూజచేశారు. ఆ ఫోటో అదే! ఆ బ్రాహ్మణుడు మళ్లీ తిరిగి రాలేదు. అందుచేత అది నాదగ్గరే ఉండిపోయింది.”

“అమ్మా, తాకూరు సమాధిలో ఉన్నప్పుడు ఆయనముఖంలో ఎన్నడయినా దుఃఖం పొడకట్టిందా?” నే నడిగాను.

“లేదు! ఆయనముఖంలో ఎన్నడూ విషాద చ్చాయకూడా గోచరించలేదు! సమాధిలో ఎల్లప్పుడు తాకూరు వదనంలో చిరునవ్వు తరళించేది.”

నేను: “తాకూరు భావసమాధిలో ఉన్నప్పుడు ఆయన పెదవులమీద చిరునవ్వు చెంగలించి ఉండవచ్చును. అయితే తాము కూర్చుని ఉన్నప్పుడు తీసిన ఫోటోనుగురించి ప్రసంగిస్తూ ఆయన అది అత్యున్నతమయిన ఆధ్యాత్మికస్థితిలో ఉన్నప్పుడు తీసినదని అన్నారు. అప్పుడుకూడా తాకూరుముఖంలో దరస్థితం రేకెత్తించా?”

అమ్మ: “సమాధిస్థితిలో ఎల్ల వేళలా తాకూరు ముఖంలో చిరునవ్వుమాత్రమే నేను గమనించాను.”

నేను: “శ్రీరామకృష్ణుల శరీరచ్ఛాయ ఎలా గుండేది?”

అప్పు: “హరిదళంలా పచ్చగా ఉండేది. ఆయన సదా ధరించే బంగారుకవచంచాయితో శరీరచ్ఛాయ మేళవించేది. నేను తాకూరు శరీరానికి నూనె రాసినప్పుడు పచ్చనికాంతి పైపైకి ప్రజ్వలిస్తూ ఉండేది. ఒకప్పుడు పచ్చని వ్యక్తి ఒకాయన కాళీదేవాలయానికివచ్చారు. అప్పుడు తాకూరు నాతో ‘మేమిద్దరిము పంచవటిలో పచారు చేస్తూంటే గమనించి ఎవరినన్నె ఎప్పుడ పచ్చగా ఉన్నానో నిర్ణయించి చెప్పాలి’ అన్నారు.

“అలాగే ఆ ఇద్దరు ము చేస్తూంటే గమనించాను. ఆయన వన్నెకన్న ఆ రెండవవ్యక్తి శరీరచ్ఛాయే చూపుచాసి పచ్చగా ఉన్నట్టు నా కనిపించింది. ఆ పన్నెలో రవంత ఎక్కువ తేడా మాత్రమే కనిపించింది. అంతే!”

‘తాకూరు ఎప్పుడు కాళీదేవాలయానికి వెళ్ళినా జనం కన్నార్పకుండా ఆయనవైపే చూస్తూ ‘అదిగో, ఆయన వెళుతున్నారు!’ అంటూ ఆశ్చర్యపడుతూండేవారు.

“తాకూరు లావుగా ఉండేవారు. మధుర బాబు ఆయన కూర్చోనడానికి పెద్దపీట ఇచ్చారు. భోజనం సమయంలో ఆయన దానిమీద కూర్చున్నప్పుడు అది తగినంత పెద్దదిగా కనిపించేది కాదు. ఆయన అంగవస్త్రం కట్టుకుని గంగలో స్నానానికి వెళుతున్నప్పుడు జనం విస్తుపోయి చూస్తూండేవారు.

“అంతే కాదు. తాకూరు విచారంగా ఉండగా నేనెన్నడూ చూడలేదు. పిన్నలతోను పెద్దలతోను ఆయన ఎంతో ఉల్లాసంగా కాలం గడుపుతూ ఉండేవారు. కామార్పుకూరులో ఉన్నప్పుడు ఆయన పొద్దున్నే లేచి ‘నాకు ఆ యా కాయగూరల వంటకాలు తినాలనిపిస్తూంది. అవి ఈవేళ వండాలి’ అని అంటూండేవారు. నేను లక్ష్మీతల్లి కలిసి అవి అన్నీ సిద్ధం చేస్తూండేవాళ్ళము. మరికొన్నిగట్ల గడిచిన తరువాత ఆయనే

తిరిగి అన్నారు.

‘ఇదేమిటి నేనిలాగయిపోయాను! పొద్దున్నే లేచినేవగానే తిండిమీదే దృష్టి! చీ, చీ! ఎంతటి సిగ్గుచేటు!’ అపైన నన్నొకనాడు విలిచి ‘ఈ వేళనించీ నాకోసం ప్రత్యేకించి ఏమీ వండనక్కరలేదు. నీవు ఏది వండితే ఏది వడ్డిస్తే అదే తింటాను’ అన్నారు.

“విశ్లేషణరంలో ఉన్నప్పుడు ఆయన ఎప్పుడూ గ్రహణతో బాధపడుతూండేవారు. అందుకే ఆరోగ్యం బాగుపడడంకోసం ఇంటికి వెళుతూండేవారు. ఆతరువాత తరుచు అనారోగ్యం వల్ల ఆయనకు తమశరీరంమీదే ఏమాత్రం కలిగింది. ఆపైన దానిమాట ఎన్నడూ పట్టించుకోలేదాయన.

“ఈనాడు ఆయన శిష్యులు కోకొల్లలు. ఎక్కడచూసినా తాకూరు శిష్యులే! ఆరోజుల్లో ఒకప్పుడు వారికి చాలా సుస్తీ చేసింది. ఆ తరుణంలో ఇరవైరూపాయలు చందా ఇవ్వనలిసి వస్తుందని ఒకశిష్యుడు ఆయనదగ్గరికి రాకుండా వెళ్లిపోయాడు.

“ఇప్పుడు తాకూరుసేవ కంత ఇబ్బంది ఏదీలేదు! ఆయన కిప్పుడు అందరూ నైవేద్యం సమర్పిస్తారు. కాని అదంతా తామే అరిగిస్తారు. ఆయన కిప్పుడు సుఖాననం సమర్పిస్తే అక్కడే కూర్చుండిపోతారు. శయ్యమీద పవ్వళింపజేస్తే అక్కడే ఉండిపోతారు. ఇప్పుడు తాకూరు ఒక చిత్తరువే కాదా!

“ఆయన బలరామబాబును మొట్టమొదట కాళీమాత విగ్రహం ప్రక్కనే సందర్శించారు. బాబు శిష్యునివాడ తలపాగా, ఆయన చేతులు రెండూ జోడించి నిలుచున్నారు. ఆయన ఆకృతి ధోరణి ఎప్పుడూ అంతే! బలరామబాబు ఎన్నడూ తాకూరు పాదాలు స్పృశించలేదు. ఆయన వైఖరి అవగాహన చేసుకుని ‘బలరామ్! నాకాలు

నొప్పి పెడుతున్నదయ్యా! కాస్త పట్టు!’ అని అంటూండేవారు. కాని బలరామ్ వెంటనే సరేన్ గాని రాఖాల్ గాని ఇంకెవరయినా దగ్గిలో ఉంటే వారిని పిలిచి ‘ఇదిగో, తాకూరు కాళ్లు పట్టు. నొప్పిలో బాధపడుతున్నారు’ అని ప్రోత్సహించేవాడు.”

“నే నొకప్పుడు మహారాష్ట్రను (శ్రీ బ్రహ్మ సంహస్యామి) శ్రీరామకృష్ణుల శరీరచ్ఛాయను సంగతి అడిగాను. ‘ఆయన మాలాగే ఉండేవారు’ అన్నారు ఆయన” అన్నాను నేను.

అమ్మ: “వాళ్లు చూసినప్పుడు ఆయన అలాగే ఉండి ఉండవచ్చును. అప్పటికి ఆయన పూర్వపు ఆరోగ్యము శరీరం వన్నె బాగా మారిపోయాయి...”

“నేను దక్షిణేశ్వరంలో ఉన్నప్పుడు గుమ్మం దాటి ఎప్పుడూ వీధిలో అడుగుపెట్టలేదు. ఆలయంలో గుమాస్తా ‘అమె ఇక్కడే ఉంటున్నారని విన్నాను. కానీ నే నెన్నడూ చూడనేలేదు’ అంటూండేవారు.

“ఒక్కొక్కప్పుడు రెండు నెలలదాకా నాకు తాకూరు దర్శనమే లభించేదికాదు ‘ప్రతిదినమూ ఆయన దర్శనభాగ్యానికి నీ వేమీ పుణ్యం చేసుకున్నావు?’ అని అనుకుంటూ నన్ను నేనే సమాధాన పరుచుకునేదాన్ని. గంటల తరబడి నిలబడి మాగడి తడకల మధ్యనించి తాకూరు దర్శనంకోసం ఉవ్విళ్లూరిపోతూ భజనకీర్తనలగానా లాలకించేదాన్ని. అలాగ అదేవనిగా నిలబడడంవల్లనే నాకు కీళ్ల వాతం ప్రారంభమయింది. ‘అడివిలో పక్షినిపట్టి పంజరంలో రాత్రించి గట్లు అదేవనిగా బంధిస్తే దానికి కీళ్ల వాతం వస్తుంది. అప్పుడప్పుడు బయలుదేరి ఇరుగు పొరుగుల నొకసారి పలకరించి వస్తూండు,’ అని అంటూండేవారాయన. తెల్ల వారుజామున నాలుగు గంటలకే లేచి నా స్నానం ముగించుకునేదాన్ని.

మధ్యాహ్నం గడచినతరువాత సహబతు మెట్ల మీదరవంత ఎండ పడుతూండేది. ఆసమయంలో నా జుట్టు ఆరబెట్టుకునేదాన్ని. ఆ గోజుల్లో నాకు పెద్ద తలకట్టుండేది. నేనుండేగది చాలా చిన్నది. దానిలోనే అనేకరకాల సామానులుండేవి. తనా బీసించి ఉట్టలతాళ్లు వేలాడుతూండేవి. నేను రాత్రి నిద్రపోయే సమయంలో ఉట్టిలో పెట్టిన కుండలో చేపలు కడిలిన గలగలధ్వని వినబడుతూండేది. తాకూరుకోసం సంఘిచేపలు జాగ్రత్త చేస్తూండేదాన్ని. ఒక్కమరుగుకోసం తప్ప నేనింక మిగిలిన ఇబ్బందులేవీ పడలేదు.

“ఆహా! ఆ గోజుల్లో ఎలాంటి భజనకీర్తనలదేవనిగా వినబడుతూండేవి! తాకూరు మాటిమాటికీ సమాధిలో మైమరిచేవారు! అప్పుడప్పుడు నాతో బాటున్న గౌర్దాసికీకూడా సమాధిస్థితి కలుగుతూండేది!”

అప్పటికప్పుడే తాకూరు సాయంకాలార్చన సమయం సమీపించింది. అది మాతృదేవి స్వయంగా నిర్వర్తించే అలవాటు. నేను మేడమీదినించి కిందికి వెళ్లాను. ఆ తరువాత ప్రసాదం స్వీకరించడానికి మళ్లీ వైకివచ్చాను. అమ్మ కాళ్లు దక్షిణంవైపు చాచి సాలపత్రాలలో ప్రసాదం ఉంచి పంచి పెడుతున్నది. నేను అదీ ఇదీ కావాలంటూ వరండాలో కూర్చున్నాను. మాతృదేవికి అందుబాటులో లేని వస్తువు ఒకటి కావాలనుకున్నాను. అనవసరంగా ఆమెకాశ్రమ కలిగించడం ఎందుకనుకుని నేనే దానికోసం చేయిచావాను. ఆ సమయంలో నా మోచేయి అమ్మ పాదం స్పృశించింది. మాతృదేవి వెంటనే ‘అయ్యో’ అనుకుని క్షమాపణగా చేతులు జోడించింది.

“ఇంతమాత్రానికి అంతటి క్షమాపణ ఎందుకయ్యా!” అన్నాను నేను. అయినా అమ్మ కెంత మాత్రము ఊరట కలగలేదు. “నాయనా! నా

దగ్గరికి రా! నిన్నొకసారి ముద్దు పెట్టుకుంటాను.” అప్పటికిగాని పూర్తిగా సంతృప్తి కలుగలేదు. అన్నది మాతృదేవి. చిట్టచివరికి నేను సమీపించి ఈ విధంగా ఆమె తన అంతేవాసులను దేవు చాను. ఆమె నా చిబుకం చేతితో అందుకుని, శ్లలాగా గౌరవించింది. కన్నబిడ్డలవలె ఆప్యాయం ఆ చెయ్యి ముద్దు పెట్టుకున్నది. మాతృదేవికి యంగా ఆదరించింది. (సకేషం)

ముక్తి దం బెద్ది ?

వెలుదండ రామేశ్వరరావు, M. A., B. Ed.

1

గురువు బ్రహ్మాంబు, విష్ణువు గూడ గురువె,
ఈగురువే దేవు డరయ మహేశ్వరుడును,
గురువే సాక్షాత్పరబ్రహ్మ; కరుణ కల్పి,
అట్టి శ్రీగురుదేవుని కంజలింతు.

మనసు గల్గిన వాడౌను మానవుండు
మనసె కారణ మాగడ మహిత గతిని
బంధమోక్షముల్ రెంటిని బట్టికూర్ప;
కనుక మనసు గూర్చి తెలివిగనుట విన్న.

శుద్ధ చిత్తంబు మోక్షంపు సాబగు జూపు;
మలిన చిత్తంబు బంధముల్ మనకు బెంచు
కనుక కర్తవ్య మేమన్న వినంగదోయి
చిత్తశుద్ధికి యత్నముల్ సేయటాకట.

మలినవస్తు సంగతినున్న మలినమాను
మనసు; విషయవృత్తులురేగ దినదినంబు;
విషయవాసన లేనోయి విషమువోలె
అఖిలదుఃఖ కారణమాచు హానిగూర్పు.

5

మంచివారల జతనున్న మంచిమనసు
సహజముగగల్గు; తానొక సజ్జనుడగు;

మంచిమనసుతో నొనరించు మంచిపనులు
నిత్యమీమానవుని మహనీయు చేయు.

చిత్తవృత్తి నిరోధంపు సిద్ధి బడసి
నిత్య కైవల్యపదమున నిలిచినట్టి
యోగి పుంగవు పదముల సాగిలబడి
[మొక్కి- శరణొందు మిద్దియే ముక్తిదంబు.
సర్వం శ్రీరామకృష్ణార్పణమస్తు.

ఓం

“అద్భుతము లీనాటికీ సాదృశ్యములే”

వేదాంతం సుబ్రహ్మణ్యం

ఈ విశాల విశ్వమందంతటిలోనూ మన ప
రమ పవిత్రమగు భారతావని అనాదినుండి పార
మార్థిక చింతనకు అత్యంత విశిష్టతను, అసమా
నమగు ప్రత్యేకతను చెకూర్చి, మానవ జీవిత
లక్ష్యమునకు అజేయమైన మార్గదర్శిగా ఏర్పడ
గల గౌరవాన్ని సంపదించుకున్నది. ప్రతిజ్ఞాత్రం
లో పేరు ప్రఖ్యాతులు సముపార్జించుకున్న వ్య
క్తులు ఎందరో యిక్కడ వెలిగారు, మన మా
తృమూర్తి యశస్సును ప్రకాశమానంగా నలు
మూలలా వ్యాపింపజేశారు. వీరందరిని ఎన్నో
రెట్లు మించిన భగవత్స్వరూపులకుగూడ మన
దేశం ఆలవాలమయింది. వారి జీవితములు సర్వ
మానవజాతి శ్రేయస్సుకు ఆదర్శప్రాయములని
విజ్ఞాలు, పండితపామరులు ఏకగ్రీవంగా అంగీక
రించారు. కృష్ణభగవానుడు ధర్మము ఊహించి,
అధర్మము మిక్కుటమగుచున్న పరిస్థితులలో,
కలియుగమందు ముఖ్యముగా, తాను స్వయ
ముగా అవతారమై తిరుప్పశ్చరీతా, శిష్టరీతా
చేయుదునని చెప్పిన సూక్తికి ప్రబలతార్కాణం

గా శంకర భగవత్పాదులు, రామానుజులు,
వల్లభాచార్యులు వంటి మతగురువులేకాక, ఎం
దోమహానుభావులు జన్మించి, పతితమవుతున్న
సంఘాన్ని ఉద్ధరించి, అన్నిటికంటె హెచ్చుగా
మానవ సేవయే మాధవసేవ అనే సత్యాన్ని బో
ధించటమేకాక తామవలంబించి, చూపి, భగ
వంతునియందు లీనమై జీవన్ముక్తి పొందగలిగా
రు. వీరు చేపట్టిన మార్గములు అనేకములు;
గమ్యం మాత్రము ఒక్కటే. భిన్నత్వంలో ఏక
త్వమగు దైవత్వాన్ని నిస్సందేహంగా నిరూపిం
చుటలో వీరందరు కృతకృత్యులైనారు. వీరిలో
కొందరు సకల శాస్త్రములు ఊణంగా చదివి,
నిదిధ్యాస మననాదులవల్ల వాటినిన్నిటిని గ్రా
హ్యం చేసుకొని జ్ఞానమార్గ మవలంబించారు.
మరికొందరు వేర్వేరు రీతులలో భక్తిమార్గంలో
పయనించి ఈశ్వర సాన్నిధ్యం చేరుకున్నారు.
ఇంకా కొందరు కర్మమార్గంలోనే నిర్వాణం పొం
దగలిగారు. వీరందరి జీవితములు పరిశీలించిన,
స్వామి దిలీప్ కుమార్ రాయ్ వచించిన “అ

ద్భుతము లీనాటికీ సాదృశములే” అన్న సత్యం తేట తెల్లముగా బోధపడుతుంది.

ఈ కోవకు చెందినవారిలో పురుషులున్నారు, స్త్రీలున్నారు. కాని, సాధారణంగా వారందరు బ్రహ్మచర్యాశ్రమంనుంచే సాధన కుపక్రమించినవారు, లేక గ్రహస్థాశ్రమాన్ని త్యజించి ముత్తంధం పట్టినవారు. అయితే, ఒక్కటే విశేషం. దంపతుల్లో భార్యగాని, భర్తగాని ఒక్కరే ఈ షణ్మత్రయాలను జయించి భగవానుని సాక్షాత్కరింప చేసికొని తరించినవారిని మామూలుగా చూస్తుంటాము.

శ్రీ రమణమహర్షి మొదలైనవారు బ్రహ్మచారులుగాఉండే భగవదవతారములుగా పరిణతి చెందారు. శ్రీ జిల్లేళ్ల మూడిమాత, మొదలగువారు సంసారములోంచి విముక్తులై పరబ్రహ్మస్వరూపులు కాగలిగారు. శ్రీ అరవిందులుగూడ ఈ మార్గమే అవలంబించారు.

అత్యంత అద్భుత సంఘటన శ్రీ రామకృష్ణ పరమహంస, శ్రీ శారదాదేవి దంపతుల జీవితంలో కనపడుతుంది. వీరిద్దరికీ లోకసహజమగు వివాహమయింది. కాని, ప్రతి స్త్రీమూర్తిని, అంటే పసిశిశువు మొదలుకొని పండు ముడుసలి పరకు, జగన్మాత స్వరూపంగా వీక్షించగలిగిన శ్రీరామకృష్ణులకు, వారి భార్య శ్రీ శారదాదేవిగూడ మాతృసమానమే అయింది. జగద్గురువులలో ఈ దంపతులు అత్యున్నత స్థానాన్ని అలంకరిస్తారనటంలో సందేహమేమీలేదు. ఇద్దరూ భగవదవతారములే అని నిస్సందేహంగా నిరూపించుకున్నారు. వాదిద్దరు కృష్ణభగవానుని ఈ క్రింది రెండు శ్లోకములకు వీనమంతయు తక్కువ కాని పరమపావనులు, పరబ్రహ్మస్వరూపులు:

విద్యా వినయ సమృన్నే
బ్రాహ్మణే గవిహస్తీని

కుని చైవ శ్వపాకే చ
పణ్డితా సమదర్శినః॥

ఇహైవ తై ర్జిత స్సర్గో
యేషాం సామ్యే స్థితం మనః
నిర్దోషం హి సమం బ్రహ్మ
తస్మా ద్భృహ్మణి తే న్ధితాః॥

శ్రీరామకృష్ణులు దేవీసాన్నిధ్య సాక్షాత్కారము పొంది, నిర్వికల్ప సమాధియందే జీవితముం తయు గడపక, సంకీర్తనానంద పారవశ్యముతో తన శిష్యులను, జనబాహుళ్యమును సంతసపరుస్తూ, సుప్రసిద్ధ న్యక్తులతో సమావేశములు జరుపుతూ, చివరివరకూ ప్రపంచమునకు మహోన్నత సేవచేసి, అసంఖ్యాకులను పునీతులుగా చేయగలిగారు.

అన్నిటికన్న ఎక్కువగా విశేషం వారి భావి దృష్టిపథం. ముందు ముందు రాజోయే తాత్త్వికతనావస్థను సరిగా ఊహించుకని, ఎలాటి హీన పరిస్థితుల్లోనైనా, మన సనాతన ధర్మరక్షణకు పటిష్టములైన పునాదులను నిర్మించారు. తత్ఫలమే రామకృష్ణ సుత స్థాపన, దీనికి మూలపురుషుడగు వివేకానందుడు ప్రప్రథమంగా వారినద్దకు వచ్చినపుడు శ్రీరామకృష్ణులు ఆతనితో ముచ్చటించిన విధానము చిరస్మరణీయము. దానినిగూర్చి శ్రీవివేకానందులే ఇట్లు ప్రకటించిరి.

“...తాకూర్ అకస్మాత్తుగా లేచి నాచేయి పట్టుకొని నన్ను...వకాంత ప్రదేశమునకు తీసికొనిపోయిరి, అచట నాకేదియో ఉపదేశ మొనర్తురని తలచితిని; కాని, నా ఆశ్చర్యమేమని చెప్పదును?... ఆనంద పారవశ్యమున అశ్రుధారలు జాలువాఱు, ‘ఎంత కాలమునకు వచ్చితివోయి తండ్రీ? ఇంతవరకెట్లు నిర్దాక్షిణ్యము వహించితివోయి?’ అని వివశులై పలికిరి. భావాతిశయ మించుక శాంతించినంతనే మరల ఆయన,

‘నాయనా, చాలకాలము నీకోసము వేచియుంటిని. తాకిక జనుల తుచ్చ ప్రసంగములను వినుటచే నా చెవులు మండిపోయినవి. ఆహా! నా ఆత్మానుభవములనుగూర్చి యొక రసజ్ఞునితో ముచ్చటించుట కెంతగా పరితపించితిన్నోయి! ఇక నీతో ప్రసంగించి యాతాపమును చల్లార్చు కొందును’ అని (ముదితాంతరంగులై) వచ్చిచిరి. అంతట బద్ధాంజలులై నాయెదుట నిలిచి, ‘ప్రభూ! నీవు నరుడను ఆ సనాతన ఋషివని—మానవకోటి బాధలను బాపుటకై ఆవిర్భవించిన నారాయణుని అవతారమవని—నే నెఱుగుదును’ అని పలుకసాగిరి—అనంతర మాయన స్వహస్తములతో వెన్న, కలకండ, మితాయిని నాచే దినిపించి, ‘మరల నొంటరిగా, శీఘ్రముగా, రావలయును జమీ!’ యని నన్ను బడంబరిచి పంపిరి.”

అప్పటికి వివేకానందుడు కాలేజీలో విద్యబడిసి, బ్రాహ్మసమాజమున చేరి, భగవద్దర్శన కాంక్షతో పరితపిస్తున్న ఒక సామాన్య యువకుడు మాత్రమే. విగ్రహారాధనను తీవ్రముగా నిరసించుచున్న నరేంద్రుని (వివేకానందుని) పరివర్తనము ఆయన మాటలలోనే విస్పష్టమగుచున్నది :

“గురు దేవుని యా మహాద్భుత స్మర్య వెనువెంటనే నా మనస్సున అపూర్వ పరిణామము కల్గించెను. నిజముగా బ్రహ్మాతర నస్తువు ప్రపంచమున లేనేలేదని కనుగొని దిగ్రాభింతుడనై తిని!.. (అట్లు అనేకదినములు గడిచిన తర్వాత) ప్రపంచము స్వప్నప్రాయముగా సాగెను... శాస్త్రవాక్కులు మిథ్య కావని తోచెను. అద్వైత వేదాంత సిద్ధాంతముల నిక నిరాకరింపజాలక పోతిని.”

అయితే. ఒక్క విషయం మనమందరము జ్ఞాపకముంచుకోవాల్సి ఉన్నది. కఠిన పరీక్షలకు తాళనిదే నరేంద్రుడు శ్రీరామకృష్ణుని ప్రియ

శిష్యుడు కాలేదు. తాను స్వయంగాగూడ ఘోర కష్టములకు గురికావలసి వచ్చెను. వీటినన్నిటిని అధిగమించి, నరేంద్రుడు వివేకానందునిగా విశ్వవిఖ్యాతి గాంచిన వాడాయెను.

ఇటులనే, సర్వమానవ వ్యసనములకు అలవాటుపడి, ఓ నాటక సమాజమును స్థాపించుకొని, అహర్నిశలు తాకిక వ్యాపారములతోనే కాలంగడుపుతున్న గిరీష్ ఘోషును తన ప్రియ శిష్యునిగా పరివర్తనచేసి, ఆ నాటకములనే వ్రాస్తూ, ఆ నాటకములనే నటిస్తూ, దేశభక్తితోపాటు పరమాత్మునిలో లీనం కాగలిగిన శ

ని ప్రసాదించగల మహిమ ఒక్క రామకృష్ణునికే సాధ్యమయింది. మొదట ఆతని దురభ్యాసములను కేవలం నిషేధాత్మకమైన ఆజ్ఞలవలన అంతగా ప్రయోజనము లేదనియు, సమన్వయాత్మకము, శీల నిర్మాణాత్మకము, మనస్తత్త్వాను గుణమునగు బోధలే ఫలవంతమగుననియు ఎంచి, వాటివలన ఆసించిన పరిణామముగూడ లేకపోవుటవలన, ఆతని బాధ్యత యావత్తు వీరే వహించి, తాను భగవచ్చింతన గూడ చేయనవసరంలేదని తెలిపిరి. దానితో గిరీశుడు కర్తృత్వభావమును పూర్తిగా విడనాడి సర్వవిషయములందును—అందులకు తనకు ప్రత్యామ్నాయముగా భాసింపసాగిన శ్రీరామకృష్ణుని యిచ్చను—అనుసరించి నడచుకొనబూనెను. ఇక నాతనికి నిరంతరము శ్రీరామకృష్ణ చింతయే! దానితో గిరీశుని ఆత్మసమర్పణము పరిపూర్ణమై, లోకాదర్శమై యుపైను.

ఈ భగవత్స్వరూప దంపతుల సంబంధం సంపూర్ణంగా బోధపడటానికి ఒక్క సంఘటన చెప్తే సరిపోతుంది :

శ్రీ శారదాదేవి ఒకనాడు ప్రాణేశ్వరుని పాదకమలములను తన కరపల వముల నొతుతూ “నన్నుగూర్చి మీరేమని తలచెదరు?” అని

ముఖపద్మమున చిరునవ్వు వెలయ ప్రశ్నించగా, శ్రీరామకృష్ణు డిట్లు సమాధానమిచ్చెను: “అలయమున ఆరాధింపబడుచున్న ఏ తల్లి ఈ శరీరమును కన్నతల్లియై యిపుడు నహబత్తున (శ్రీ శారదాదేవి ఉంటూండే మందిరం) నివసించుచున్నదో, అ తల్లియే యిపుడు నా పాదములు ఒత్తుచున్నది.” శ్రీరామకృష్ణుడు మరియొకప్పుడు కొందరు భక్తులతో “నా భార్య నా పాదములు ఒత్తును, కాని పిమ్మట నేనామెకు నమస్కరింతును” అని తెల్పెను.

శతాబ్దములనుండి సామాన్య మానవుని మేధస్సుకై, బుద్ధికిగూడ అంతుపట్టక తికమక పెట్టున్న దైవత, విశేష్టాద్వైత, అద్వైతములనబడు త్రిమత సిద్ధాంత సమన్వయ సామరస్యముల విశేషకరణ శ్రీరామకృష్ణుడి విధముగా చేసెను.

“బ్రహ్మ సాక్షాత్కార విషయమున అద్వైతము తుదిమాట. అది మనస్సునకును వాక్కునకుగూడ అతీతమగుటచే, కేవలము సమాధిస్థితిలో అనుభూత మొనర్చుకొన దగియున్నది.

మనస్సుచేతను, బుద్ధిచేతను విశేష్టాద్వైత పర్యంతము మాత్రమే గ్రహించి వాక్కులలో తెలుపనగును. ఆ స్థితిలో నిత్యము, లీలయు (అనగా బ్రహ్మము, జగత్తును) గూడ తుల్యముగనే నిత్యము (యథార్థము). భగవానుని నామము, ధామము, భగవానుడును చిన్మయమే.

విషయరాగము ప్రబలముగాగల సాధారణ మానవులకు ద్వైతభావము, అనగా నారద పాంచరాత్రమున ఉపదేశింపబడియున్నట్లు బిగ్గరగా నామ సంకీర్తన చేయుట మున్నగునవి ప్రశస్తము, శ్రేయస్కరము.”

అంటే, ఈ మూడు మానవుని ఆధ్యాత్మిక వికాసమునందలి క్రమావస్థలని కనుగొని, వివిధ మానసిక దృక్పథములకు అనుగుణమగునవి భగవత్ప్రాప్తి మార్గమున క్రమసాధనములేకాని

యెంతమాత్రము పరస్పర విరుద్ధములు కావని బోధపరిచెను.

బ్రాహ్మసమాజ మతస్థాపకులలో ఒక ముఖ్యుడైన కేశవ చంద్రసేనునకు బదులు చెప్పతూ, “ప్రతివాని పాదధూళికి ధూళిని నేను. ఎవ్వరైనను ఇచటికి తమ దయా విశేషమున వచ్చుచో వత్తురు గాక!” అన్న శ్రీరామకృష్ణుని వినయము సాధారణముగా మరెచ్చటనైన కాన వచ్చుట దుర్లభము.

ఆయన గృహస్థ శిష్యులలోకెల్ల అగ్రగాముడైన గిరీష్ ఘోష “శ్రీరామకృష్ణు డెల్లరను తన నమస్కారాయుధముచే (వినయముచే) జయించెను,” అని సర్వదా వచించెడువాడు.

శ్రీరామకృష్ణుని ఉపదేశ సారాంశము సత్యనిష్ఠ. ఈ విషయములో వారి జీవితము శ్రీరామ సత్య హరిశ్చంద్రాదులను స్ఫురణకు తెస్తుంది. ఈ ప్రస్తుత శతాబ్దములో మహాత్మాగాంధీ మరల ఒక్క శ్రేష్టమైన ఉదాహరణగా ఈ సూత్రాన్ని తానాచరించి దాని బొన్నత్యాన్ని సకలజనులకు ఆచరణీయమైనదని బోధించిన భాగ్యం మనదేశాని కబ్బింది. శ్రీరామకృష్ణు డెప్పుడూ తనమాటను జవదాటి యెరగడు. ఒకవేళ తన వాదానమును మరచినను, వారి నిష్ఠాపూరితములైన మవశ్వరీరములే దానిని జ్ఞప్తికి తెచ్చెడివి. సత్యనిష్ఠనుగూర్చి శ్రీరామకృష్ణుని దృఢాభిప్రాయం వారి ఈ క్రింది మాటలవల్ల అర్థమవుతుంది :

“కలియుగమున సత్యనిష్ఠయే తపస్సు. సత్యవ్రతమే ముఖ్యమైన వ్రతము. సదా సత్యసంఘుడై యుండునట్టివాడు భగవానుని గనజాలును. పుష్పాంబలి నై అమ్మనిట్లు ప్రార్థించితిని: ‘అమ్మా, ఇదిగో నీ జ్ఞానము ; ఇదిగో, నీ అజ్ఞానము - రెంటిని గైకొని నీయందు నిర్మలభక్తిని నా కనుగ్రహింపుము. ఇదిగో, నీ శౌచము ; ఇదిగో, నీ

అశౌచము - రెంటిని స్వీకరించి నీయందు నాకు విశుద్ధ భక్తినిమ్ము... ఇదిగో, నీ శుభము; ఇదిగో, నీ అశుభము - రెంటిని గ్రహించి నీ పాద పద్మములయందు వినిర్మలభక్తిని ప్రసాదించుము.' కాని నేను, 'ఇదిగో, నీ సత్యము; ఇదిగో, నీ అసత్యము - రెంటిని స్వీకరించుము' అని చెప్పజాలనైతిని."

వీటన్నిటినిమించి, శ్రీరామకృష్ణుల శిష్య శిక్షణమందలి మూలసూత్రం కఠోపనిషత్తునందలి ఒక్క శ్లోకముతో విశదమవుతుంది.

“నావిరతో దుశ్చరితాత్

నా శాన్తో నా సమాహితః

నా శాంతమాస సోవాపి

ప్రజ్ఞానేనైవ మాప్పుయాత్.”

ఎవ్వడు దుర్మార్గములు వీక్షణో, ఎవ్వడు ఇంద్రియములను నిగ్రహింపజో, ఎవ్వడు ఏకాగ్రచిత్తుడు కాకుండునో, ఎవ్వడు చిత్తశాంతిని బొందకుండునో, అట్టివాడు విశేషజ్ఞానముచే సైతము ఆత్మను బొందజాలడు.

దీనినే ముచ్చటగా మూడు ముక్కలలో పొందుపరిచారు.

“శుద్ధమనస్సు, శుద్ధబుద్ధి,

శుద్ధత్వ - ఈ మూడు నొక్కటియే.”

ఈ ప్రస్తుత పరిస్థితుల్లో, ముఖ్యంగా క్లిష్టమైన ఆర్థికరంగంలో, జీవితమేగొప్ప సమస్యగా ఏర్పడటం మూలాన, చానికి తోడు ఐహిక సుఖాలు దినదినము నృద్ధి కావటంతో, మానవుడు తన యావత్తు సమయాన్ని అనవరతము నిత్యావసరాలకు భారపోయవలసి వచ్చింది. అందుచేత, ధర్మం అడుగంటిపోవటం సంభవించింది. దేవునిపేరు శిల్పుకొనటంగూడ కష్టమయింది. దీని పర్యవసానం వర్ణాశ్రమ ధర్మవిచ్ఛేదం, పాప విస్తరణ. వీటన్నిటివల్ల మూఢత్వం ప్రబలి

అనన్యాశ్చింతయంతో మాం

యేజనాః పర్యుపాసతే

తేషాం నిత్యాభియుక్తానాం

యోగక్షేమం వహామ్యహమ్॥

అన్న భగవానుని నుడిచి మానవుడు మరిచిపోతున్నాడు. ఇలాగే తరుణాల్లో భగవదవతారములు ప్రపంచంలో వెలిసి పెడత్రోవ పట్టున్న ప్రజానీకాన్ని మరలించి మోక్షపథగాములుగా చేయటంకన్న కావలసినదేమున్నది? ఇది ఆ త్యంత అసహజంగా కన్నడినప్పటికీ, శ్రీరామకృష్ణ శ్రీశారదాదేవివంటి వారివల్ల సంభవము అగుటచే, “అద్భుతము లీనాటికీ సాదృశములే” అని చెప్పకతప్పదు.

సువృత్త పంచచామరమ్

పద్మనాభస్వామి

స్థలే. జలే. జనే. వనే సమాన వాస వాసితం

విలాస వాగ్విశిష్టవేద వాదబోధ వర్ధనం

మృదుం హృదా సదావచో గభీర సత్యభూషణం

జగద్గురుం విచింతయామి రామకృష్ణ మీశ్వరమ్.

శ్రీ రామకృష్ణ ప్రభ

నివృత్త షోడశీ కళాప్రపూర్ణ మాతృకార్చనం
ప్రవృత్త సత్యపాలన క్రియాత్తరామ సద్గుణం
ప్రళస్త తాత్త్విక ప్రవృత్తి కృష్ణ దివ్య జీవనం
జగద్గురుం విచింతయామి రామకృష్ణ మీశ్వరమ్.

* * *

ఫలానుమేయ వశ్యవాగ్విలాస తోషితాంబికం
కులీన హీనవర్ణభేద తూలదాహ కాంబకం
మనోహరార్థ వైదిక ప్రబోధ వాక్సుధానిధిం
జగద్గురుం విచింతయామి రామకృష్ణ మీశ్వరమ్.

* * *

సనాతనోక్తి సద్వివేక బోధనైక వార్తికం
పవిత్ర శారదావచో వికాస శారదాంబరం
నరాకృతిం పినాకినో ర్గదాధరం భవాశ్రితం
జగద్గురుం విచింతయామి రామకృష్ణ మీశ్వరమ్.

* * *

వివేకభాను నర్దనం విచిత్ర నైజవర్తనం
మతానుయాయ సాధురీతి దర్శనైక మర్చనం
ప్రకృష్ట భారతీయ ధర్మభాషణైక భాషణం
జగద్గురుం విచింతయామి రామకృష్ణ మీశ్వరమ్.

*

కపీంద్ర స్మనాభసూక్తి భావబంధుర ప్రభం
సువృత్త పంచచామరం సమర్పితం జగద్గురోః
భవాద్ధి కల్పష ప్రణాశ సాధనం భవేదిదం
తథా కరోతు శారదాంబికా కృపా సుధాఘరీ.

శ్రీ శారదామాత

పి. జయశ్రీ, విశ్వోదయ బాలికోన్నత పాఠశాల, కావలి.

క్ర. శ. 1853 సంవత్సరమున మార్గశీర్ష బహుళ సప్తమికి సరియైన డిశంబరు నెల 22 వ తారీఖున మాతృశ్రీ శారదాదేవి జన్మించినది. బంగాళాదేశమున కలకత్తా నగరమునకు పడ మటిదిశగ అరువది మైళ్ళదూరమున జయరామ

వటి అనుగ్రామము కలదు. ఆ జయరామవటిలో శ్రీరామచంద్ర ముఖర్జీయను బీద బ్రాహ్మణుడు నివసించుచుండెను. అకలంకమయిన రామభక్తి అతడు భద్రపరుచుకొన్న ధనము. అతని భార్య శ్యామసుందరీదేవి రూపసి. రూపముకంటెను

ఆమె శీలము మరింతగొప్పది. ఆమె శీలమునకు శిరోభూషణము, పవిత్రమయిన, నిశ్చలమైన దైవభక్తియే. ఈ పవిత్ర దంపతులకు శారదా దేవి జన్మించెను. ఒకనాడు శ్యామసుందరీ దేవి సింహారు అను పల్లెటూరులోని ఒక దేవాలయమునకేగి తిరిగివచ్చుచూ దారిలో ఒక మట్టిచెట్టు నీడన విశ్రమించెను. అట్టి సమయమున ఆ చెట్టు పైనుండి ఎఱ్ఱవివట్టు పరిఃణేధరించి, చూడమున్నటగానున్న ఐదేండ్ల బాలిక దిగివచ్చి శ్యామసుందరీ దేవి మెడకు తన చేతులను పైనపైచి తల్లీ! నేను మీ యింటికి వచ్చుచున్నాను. అని చెప్పి ఆమె గర్భమున ప్రవేశించినట్లు అయ్యెను. చాలాసేపటివరకు శ్యామసుందరీ దేవి ఒడలు తెలియలేదు. చివరికెట్లో ఆమె యిల్లు చేరుకొని, జరిగినదంతయు తన భర్తకు చెప్పగా నాతడు ఆ నాటినుండియు భక్తి ప్రపత్తులతో నామెను స్మృశింపనయినను, స్మృశింపక తొలగి సంచరించుచుండెను. ఆ దివ్యానుభూతియే శారదా దేవి పుట్టుకకు మూలకందము.

బాల్యమునందామె ఎంతో శ్రమించి తల్లితండ్రులకు సేవ చేసెడిది. తోటి పిల్లలవలె ఆమెకు క్రీడాసక్తిలేదు. ఆమెకు జగడములన్నను యిష్టములేదు. మిక్కిలి సరళస్వభావము కలిగి ఉండి కాళికాదేవి, అట్టిదేవి మున్నగు దేవతామూర్తులను పూజించుచుండెడిది. దేవతా పూజయే ఆమెకు పరమోత్సాహము నిచ్చెడిది. పుట్టుకకు తరువాత ఆమె జీవితమున నడచిన మహోదంతము కళ్యాణమే. నవకుసుమ కోమలములైన మారేడుపళిమును పరమేశ్వరుని పాదపద్మముల కర్పించినట్లు, ఐదవఏటనే ఆమెను శ్రీరామకృష్ణునికిచ్చి వివాహము కావించిరి. అప్పటికి శ్రీరామకృష్ణుని వయస్సు 23 యేండ్లు. పరమేశ్వరి పాదములను దర్శించు తహతహలో ఆతడు దేహస్పృహను కోల్పోయి కలకత్తాప

సమీపమునగల దక్షిణేశ్వర ఆలయమున సాధన చేయుచుండెను. అతనిని సరిగా అర్థము చేసికొనలేని అచటివారు అతనిని పిచ్చివాడనిరి. అతని స్థితి బాగుపరచుటకు తగిన కార్యము వివాహమే యని ఎంచి తల్లితండ్రులు అతనికి సంబంధములను మెదకుచుండిరి. అపుడు రామకృష్ణుడు వారితో యిట్లనెను, “ఈ ఊరు నా యూరు ఏల వెతకెదరు. నాకై బ్రహ్మచారిపెట్టిన కన్యజయరామ వటిలో రామచంద్ర ముఖర్జీయింట నున్నది.” ఆమె ఐదేండ్ల బాలిక యగుచు చారికి నిరుత్సాహ జనకముగా ఉన్నను ఆసంబంధమునే స్థిరపరచిరి. వివాహమయిన తరువాత కొన్నాళ్లకు శ్రీరామకృష్ణుడు అత్తవారింటికేగెను. ఆవయస్సునందు ఆమెకు ఎన్నయూ చెప్పకపోయినను, స్వయముగా తానే భర్తను సమీపించి ఆయన పాదములకు మ్రొక్కి విసనకర్రతో విసురుచూ నాతనికి ఉపచారములు చేసెడిది. అవిచూచి అందరును నవ్విరి.

ఆమె తన పదమూడవయేట భర్తకడకు పంబడెను. అచట వారిరువురును కలిసికొంతకాలముండిరి. తాను సన్యాసియయ్యెను. తన్నే నమ్ముకొన్న నా బాలిక నాతడు విడినాడలేదు. తన యవ్యాజానురాగముచే నామె హృదయమును చూరగొనెను. ఆ తరుణమున నాతడు ఆమెకు ఎన్నో యపురూప శిక్షణలనిచ్చి ఆమెను తన శిష్యురాలిగా చేసికొనెను. ముచ్చటగా మూడు నెలలు గడిచినపిదప రామకృష్ణుడు దక్షిణేశ్వరమున కేగెను. శారదా దేవి జయరామవటికి వచ్చెను. ఆమె శరీరము జయరామవటిలో నున్న, హృదయమంతయు దక్షిణేశ్వరములోనే శ్రీరామకృష్ణుని చరణ సరోజములో బద్ధమాయెను. జయరామవటిలోనున్నను ఆమె, తన భర్త యిచ్చిన శిక్షణలను సదా స్మరణకు తెచ్చుకొనుచు శ్రద్ధతో వాని నాచరించెడిది. అది

మొదలుగా రామకృష్ణుడే ఆమెకు గురుదైవము, ఇష్టదైవముగా నేర్పడెను. భర్తనుమించిన పరమదైవములేదని యామె యుద్దేశ్యము. ఒకనాడొక శిష్యుడు పూర్తిగా సన్యసింపదలచి తన భార్యతో “నీకు నేను కావలెనా? భగవంతుడు కావలెనా?” అని ప్రశ్నించెనట. “నాపై ఏల ఆధారపడెదవు? భగవంతుని నమ్ముకొనుము” అని చెప్పెదమని అతడా ప్రశ్నను వేసెను. ఆమె ఆసంగతిమాత్రమే విడిచి చెప్పగా “నాకు భర్తయే గావలెను. భగవంతు డక్కర లేదని చెప్పకపోయితివా?” అని ప్రత్యుత్తరమిచ్చెనట.

ఒకనాడామె జయరామనటిలో తన భర్తను గూర్చి వింతగా చెప్పకొనుటను విని భర్తకడ కేగవలెనని నిశ్చయించుకొని ఆయనవద్దకు పోయి, అతనినిచూచి వీరినేనా, వ్రజలు పిచ్చివాడనుకొనుచున్నది అని ఆశ్చర్యపడెనట. ఒకనాడామె తన భర్తచెంత “నాకు ఒక కొడుకైనను ఉండరాదా?” అని మనసులో చింతించగా నాతడు “ఒకరు నిద్రకుకాదు నీ సంతానము ఈభూమండలమంతయునువ్యాపించియుండును” అని ప్రత్యుత్తర మిచ్చెను. 1873 వసంవత్సరమున మే నెల 25 వ తేదీన శ్రీరామకృష్ణుడు షోడశీపూజను నాచరించెను. ఈ పూజయందు రామకృష్ణుడు తన భార్యను జగజ్జుచిగా పూజించి తన సర్వస్వమును ఆమె పాదములవద్ద ధారపోసెను. ఆమె పాదముల చెంతనుంచినది స్థూలమైన జపమాలికయేకాదు. తన యనుభవములతో గ్రుచ్చిన అపురూపరత్నమాలిక. రామకృష్ణుని జీవితము త్రిజగన్మోహనమయిన మధురకావ్యము దానిని పవిత్రమైన శారదాదేవీకే అతడర్పించెను.

ఆమె అంతఃకరణమును వర్ణించుటకు మాతృభావము ఒక్కటిచాలును. ఒకనాడొక శిష్యుడామెను “నీవేమి తల్లివి?” అని ప్రశ్నించగా

ఆమె “నేను భౌతిక కారణమైన తల్లికంటె నపారమునగా ధము అయిన ప్రేమనువర్ణించుతల్లిని” అని చెప్పెను. ఆమెపాదములు పాపములుచేసినవారు స్పృశించినప్పుడు భగ్గు, భగ్గుమని మండెడివి. వదేపదే గంగాజలముతో ప్రత్యక్షము చేసికొనినగాని ఆ మంట శాంతించెడిది గాదు. ఆ విషయము తెలిసిన ఒక శిష్యుడు ఆమె పాదములను స్పృశించుటకు జంకుచుండగా నామె లాలనగా “రా నాయనా! రా సంశయింపకుము. మరి మాజన్మకు ప్రయోజనమేమి?” యని పిలిచెను. శిష్యులకు ఆమె ఎన్నో సేవలు చేసెడిది. ఒక శిష్యుడ, గజ్జచే బాధపడుచుండగా ఆమె తన చేతితో ముద్దులు కలిపి నోటిలో పెట్టెడిది. ఒక శిష్యురాలి కూతురు తివాచీకి అశుభ్రపరచగా నామె తనే స్వయముగా దానిని శుభ్రపరచెను. ఇంచుమించుగా ఆమె సేవలుపొందని శిష్యులేలేరు. అదియునుపదేశము “మంచిగంధపు చెక్క నరగదీసినట్లు సాధనచేసిన భక్తుడు పరిమళించును” అని ఆమె చెప్పెను. “చంద్రునిలోకూడ కళింకమున్నది కాని సచ్చిదానందమూర్తి, నాజీవితమున కళింకమును లేకమైన జారనీయకుము” అని ఆమె దేవుని ప్రార్థించును. ఆమె తనశిష్యులతో “రామకృష్ణుడే నాగురువు, దైవము, అతిదే ప్రకృతి, అతిదే పరుడు, త్సుద్రదేవతలనుండి పరాత్పరుని వరకు అన్నియు నాతడే” అని పల్కెను.

1886 వ సంవత్సరము ఆగస్టు 16 వ తేదీన రామకృష్ణుడు మరణించెను. అతడు మరణించిన పిదప ఆమె తనవలన ఏమిచేయను ఉపయోగము లేదని ప్రాయాపవేశము చేయగా రామకృష్ణుడు ఆమెకు తేజోరూపమువలన కనిపించి “అట్లు చేయకుము. నీవు చేయవలసిన పని చాలాయున్నది. లోకమునందలి వ్రజలు మురికిగుంటలలోని పురుగులకంటె హీనముగా నున్నారు.

పొరి నుద్దించుటకే నీ వ్రద్ధునించితివి" అని చెప్పెను. ఆమె తన శిష్యులతో, సోమరులు అనవసరమయిన వ్యాసంగములందు దిగుదురు. కావున ఒక నిమిషమయినను సోమరితనము పనికిరాదు" అని చెప్పినది. 1914 వ సంవత్సరమున మార్చి నెల ప్రబుద్ధి భారతి యను పత్రికయందు "Mothers Grace" అనగా తల్లి అనుగ్రహము అను వ్యాసమును చదివినచో మాతృదేవి యపదేశము అందలి వైశిష్ట్యము తెలియును. మాతృదేవి అగాధ కరుణా స్వరూపురాలు. ఆమె శీలము గతాను గతికమైనదికాదు అందును స్వతంత్రమైన వికాసమున్నది. ఒకనాడు ఒక ప్రవర్తన లేని స్త్రీ ఆమె వద్దకు వచ్చినపుడు రామకృష్ణుడా స్త్రీని రానివ్వనలదని శారదాదేవికి చెప్పిరి. నిష్పావంటి ఆమె శీలమునకు యెడలంబదని ఆతనికి తెలుసు అయినను లోక సంగ్రహార్థము ఆమెను అట్లు చెప్పెను. అమె ఆ కట్టడిని పాటింపలేదు. రామకృష్ణుడు తిరిగి దానిని ప్రస్తావించలేదు. శారదామాత మహాత్మ్యము అగాధమయినది. ఆమె లోకమునకు గావించిన మేలునుగూర్చి ఆలోచించినచో మనమాశ్చర్య నిమగ్నుల మగుదుము. "బూడిదలో పొరలిన పిల్లివలె ఆమె మహాత్మ్యమును దాచుకొనుచున్నది" అని రామకృష్ణుడు చెప్పెను. మాతృదేవి నెఱపిన లోకహిత మపారము. దానిని గూర్చి వివరించుట ఎవ్వరికిని సాధ్యముకాదు. కానీ ఏదో చంద్రుని కొక నూలుపోగు ఆనునట్లు ఆమె జగజ్జన హిత బుద్ధినిగూర్చి కొంచెమయినను స్ఫురింప చేయవచ్చును.

మాతృదేవి 1912 వ సంవత్సరమున మూడవసారి కాశీయాత్రకు వెళ్ళినప్పుడు అచ్చట

తన శిష్యులు రామకృష్ణునివేటి జరుపుచున్న సేవా కార్యక్రమములకు సంతసించి వారికి పది రూపాయలు చందా సొసగెను. ఆ పది రూపాయలను నేటికిని ఆమె శిష్యులమెజ్జావకార్థము పెట్టెలో భద్రపరచియున్నారు. రామకృష్ణుడొకసారి యామెను పరీక్షించుటకై "నీవు నన్ను సాంసారిక జీవనమునకు లాగుటకు వచ్చితివా?" యని ప్రశ్నించగా నామె "లేదు. నేను మిమ్ము సంసారజీవితమున కేల లాగవలెను? మీరు ఎన్నుకొనిన మార్గముననే మీకు సాయము చేయుటకు వచ్చితిని" అని చెప్పెను. ఆ సమాధానమునకు రామకృష్ణుడు సంతసించెను. 1919 వ సంవత్సరమున మాతృదేవికి భయంకరమైన జ్వరము వచ్చెను. క్రమముగా పరిస్థితి దిగజారినది. ఆమె కాళ్ళు రక్తహీనతచే ఉబ్బు చూపినవి. ఆమె శిష్యులందరును మాకేది దారి? అని ఏడ్చిరట. 1920 వ సంవత్సరమున జూలై 20 వ తేదీన రాత్రి 1-30 గంటలకు దేహమును చాలించెను. చనిపోవుటకుముందు శరీరము బిగుసుకొని పోయి ముఖము నల్లబడి, ముఖమునుండి ఒక దివ్యజ్యోతి బయటికి వెలువడెను. మరణానంతరము పూజా సమయమున దుర్గాదేవివలె ప్రళాంతముగా నుండెను. అపుడు శిష్యులు ఆమెపై ప్రార్థించిరి.

ఓం సర్వమంగళ మాంగళే! శివే!
సర్వార్థ సాధికే శరణ్యే! త్ర్యంబకే దేవి!
నారాయణి! నమోస్తుతే.
ఓం, కాంతిః, కాంతి, కాంతిః.

శ్రీరామకృష్ణసమితి (కొంగళేట) శ్రీ శారదాదేవి జన్మదినోత్సవ సందర్భముగా 8, 9, 10 తరగతుల చాల చాలికలకై నిర్వహించిన వ్యాసరచన పోటీయందు ప్రథమ బహుమతి నందిన డి వ్యాసము—సం॥

అనుష్ఠానము

వె . వి . సిద్ధారెడ్డి

ప్రస్తుత లోకమున వాచాజ్ఞానము ప్రబలి అనుష్ఠానము నన్నగిలుచున్నది. దీనినే శ్రీ వశిష్ట మహర్షులవారు “వాచావివేకము అవివేకము తో సమానమని” శ్రీరామచంద్రులవారికి బోధించెను. శ్రీకృష్ణపరమాత్ములవారు గీతయందు లక్ష్యమునుగూర్చి ఒకింతజెప్పి లక్ష్యసాధనను గూర్చి ఎక్కువగా జెప్పెను. ధ్యేయమును ఒకింత జెప్పి ధ్యానమునుగూర్చి విస్తారముగా బోధించెను. సాధ్యమును మితముగాజెప్పి సాధనను మిక్కిటముగ స్రుతిపాదించెను. ప్రస్తుత మానవలోకములోనున్న లోపమేమనగా! లక్ష్యము మీద ఉన్నంత ఆసక్తి లక్ష్యసాధనమీద లేకపోవడమే, ఎంతటి అగాధ సముద్రమైనను చిన్నపడవ నాధారముగా జేసికొని అవలీలగ దాటవచ్చును. అలాగే అనుష్ఠానమునందున్న చిన్న చిన్న సాధనలు నియమముగ అభ్యసించుటవలన మోక్షము జేరవచ్చును “నశ్రేయో నియమంవినా” నియమబద్ధమయిన జీవితము లేనివారు పశుతుల్యులే యగుదురు. భోజనాది కార్యక్రమమునకు ఎట్లు నియమమును పాటించుచున్నారో. అలాగే ప్రార్థన, జప, ధ్యానవిచారణాదులను అనుదినము నియమము తప్పక అనుష్ఠించవలయును ఆహారనియమము, నివాసనియమము, బ్రహ్మచింతనములను రత్నత్రయముల మూటని ముముక్షువులు జీవితాంతమువరకు పాటించవలయును. సాధనలేనిచో భౌతిక శక్తులు కూడా లభింపనేరవు ఇక అధ్యాత్మిక శక్తుల గూర్చి వేఱుగ జెప్పవలయునా? దీనినే శ్రీ వేమనార్యులవారు “సాధనమున పనులు సమకూరు ధరలోన” అని వక్కాణించెను. “రసరీ ఆవత బాతతో శిల్ పో హోతనిశాన్” కఠినమైన రాతి నేలమీద చీములు రోజూ నడచినచో దానిపై

ఒక దారి ఏర్పడగలదు, కఠినమగు శిలను భేదించు సామర్థ్యము అల్పమగు చీమకెల్లు కలిగినది? అభ్యాస ప్రాబల్యముచే, నిరంతర ప్రయత్నముచే, అలాగే బావిగట్టుపై ప్రతిదినము కుండను పెట్టుచుండినచో కొంతకాలమునకు గట్టుపై కదురు ఏర్పడగలదు, రాతిని ఖండించు నామర్థ్యము కుండ కెట్లేర్పడినది? నిరంతరసాధనచే! అలాగే భయంకరమయిన అజ్ఞానమును జీవుడు ఆత్మవిచారణానుష్ఠానాదులచే పటాపంచలుజేసి వేయగల్గుచున్నాడు.

“అజ్ఞోఽపి తజ్జితామేతి

శన్తైః శైలోఽపి చూర్ణ్యతే

బాణోఽప్యేతి మహాలక్ష్మం

పశ్యాభ్యాస విజృంభితమ్” వ॥ గీత

అభ్యాసముద్వారా అజ్ఞాని జ్ఞానియగు చున్నాడు. ప్రతిరోజు కొంత కొంత కొట్టుచుండినచో కొండకూడ పిండి పిండి అయిపోవుచున్నది. గురి బాగుగ అభ్యసించినట్లయిన సుమార లక్ష్యమునుకూడ బాణము చేరించి వేయుచున్నది. అభ్యాసమున కిట్టి ప్రభావముకలదు. మరియు

“ప్రయత్నాద్యతమానస్త్ర

యోగీ సంకుద్ధ కిల్బిషః

అనేకజన్మ సంసిద్ధ

స్తతోయాతి పరాంగతిమ్” భ॥ గీత

పట్టుదలచే ప్రయత్నించునట్టి యోగి పాపరహితుడై అనేక జన్మలందు చేయబడిన అభ్యాసముచే యోగసిద్ధినిబొందినవాడై, ఆపిదప సర్వోత్తమమగు మోక్షమును బొందుచున్నాడు.

శ్రీ భగీరథుడు తీవ్రతరయత్న మాచరించి ఎట్టకేలకు గంగను భూలోకమునకు తీసికొని రాగలిగెను. శ్రీ ధ్రువుడు స్థిరనిశ్చయము కలిగిన

వాడై ఘోర తపంతాచరించి నారాయణుని సాక్షాత్కరించుకొనెను. శ్రీ బుద్ధదేవుడు నిర్వాణప్రాప్తి కలుగువరకు ఈ ఆసనమునుండి లేవను అని భీష్మప్రతిజ్ఞ కావించి ఎట్టకేలగు శత్రువుగ మారుని జయించి నిర్వాణస్థితిని బడసెను. శ్రీ రామకృష్ణపరమహంసాది పూజ్య మహాత్ములందరు ఇలాగే దృఢతరదీక్ష వహించి పరమపద మలంకరించియున్నారు. నా మనస్సు నిలుచుట లేదు మహాసభావా! అని అర్జునుడు విన్నవించగా “అభ్యాస వైరాగ్యాదులద్వారా నీమనస్సును నీవే స్వాధీన పరచుకొనవలయును.” శ్రీ కృష్ణపరమాత్ములవారు ఆనతిచ్చిరి. దీనిని పరికించిన అనుష్ఠానముయొక్క అసాధారణత క్రి అవగతమగును.

“సర్వేషు కాలేషు” ఎల్ల వేళల తన్ను స్మరించవలసినదిగా భగవానుడాదేశించెను. శ్రీ గాంధీమహాత్ములవారు దేహవియోగ సమయమున “హేరామ్” అని రామనామస్మరణ ఎట్లు చేయగలిగెను? జీవితమంతయు రామనామమును స్మరించుటవలన. కావున ముముక్షువులు ధ్యానకాలమున మాత్రమే యోగులుగా వుండి తపనంతరిము భోగులుగానుండక నిరంతరము స్వస్వరూపములో నుండుటకు ప్రయత్నించవలెను. ఇందులకు గురుశాస్త్రములు దారిచూగలరు నడవవలసినది తనే కదా! తమ ఆకలి, రోగములను తమ ప్రయత్నముచేతనే తొలగించుకొన్నట్లు, తమ అజ్ఞానమునుకూడ తమ ప్రయత్నముచేతనే తొలగించుకొనవలయును.

“శరీర మాద్యంఖలు ధర్మసాధనం” మోక్షసాధనయందు దేహముయొక్క స్వస్థత ప్రముఖస్థాన మాక్రమించుచున్నది. వార్ధక్యదశయందు పరమార్థసాధనలందు దేహేంద్రియాదుల అశక్తతవల్ల సక్రమముగ జరుగవు. ఇనుము వేడిగా నున్నపుడే వంగతీయవలెను చల్ల బడినచో వంచ

వీలుకాదు. దీపమున్నప్పుడే ఇల్లు చక్కబెట్టుకొనవలెనన్నట్లు శరీరము ఆరోగ్యముగ నున్నపుడే అంతశ్శత్రువులను దునుమాడి ఆత్మ సామ్రాజ్యాధికారమును జేపట్టవలెను.

ప్రస్తుత లోకమున దేవుని పూజస్తూ జీవుని తీరస్కరిస్తున్నారు. జీవుడు నా అంశమేనని గీతాచార్యుడు పలికియున్నాడు. “ఆత్మైవమ్యేన” ఆత్మవృష్టితో సకల చరాచర భూతకోటిలోని ఆత్మయు నా ఆత్మయు ఒక్కటే. వాని సుఖదుఃఖములు నా సుఖదుఃఖములు ఒక్కటేనని భావించి సర్వ చరాచరములపై జీవకారుణ్యము, భూతదయ అలవరచుకొనవలెను. ముముక్షు జనులకు పరమత సహనము అత్యంతావశ్యకము తన మతమును అభివృద్ధి పరచుకొనుచు ఇతర మతములలోని మంచిని గ్రహించవలెనేకాని పరమత దూషణ, నిండాదులు పనికిరావు.

“ప్రమాదో బ్రహ్మ నిష్ఠాయాం

నకర్తవ్యః కదాచన

ప్రమాదో మృత్యురిత్యాహ భగవాన్

బ్రహ్మణ స్సృతః” వి॥ చూ॥

బ్రహ్మనిష్ఠయందు, తత్త్వవిచారణయందు, ఆధ్యాత్మిక సాధనలయందు మందత్వము, సోమరితనము వనికెరావు. సోమరితనమే మరణమని భగవంతుడగు ననంతు-మారుడు పల్కెను, అని శ్రీ శంకరాచార్యులవారు వాక్రుచ్చిరి మరియు

“శ్రద్ధకు సమమైనది మరియొకటి లేదని”

ఎందరో మహాత్ములు వచించియున్నారు. కావున ముముక్షువులు శ్రద్ధాశువులై, అమూల్యమయిన కాలమును సద్వినియోగ పరచుకొనవలయును. మహాత్ముల జీవితచరిత్రలు పరిశీలించినవారు ఎంతటి శ్రద్ధతో శ్రమించి స్వస్వరూప సాక్షాత్కారము పొందగలిగినది అవగాహనమగును. ప్రతి ముముక్షువు మహాత్ములకోవలలో పయనించి

గమ్యమును జేరుటకు తీవ్రతరయత్న మాచరింపవలెను. మహాదుర్లభమగు ఈ నరజన్మలభించినందున మోక్షాసక్తులై సద్గురుదేవుల నాశ్రయించి వారి ఆదేశప్రకారము శ్రద్ధాభ్యాసం నె

రాగ్య తత్త్వ విచారణాదులద్వారా నిరంతర కృషిసలిపి ఈ జన్మధ్యేయమగు పరమపద మలంకరింతురుగాక!

లోకాస్పృశస్తా స్సుఖినోభవంతు.

మానవుడు శ్రీ వివేకానందస్వామి

ఈ మానవశరీరమే సకలవిశ్వమునందును సర్వోత్కృష్టమైన శరీరము. మానవుడే మహాన్నతమైన ప్రాణి. అన్నిజంతువులకంటెను అందరు దేవతలకంటెను మానవుడే శ్రేష్ఠుడు. మానవునికంటె ఘనుడింకొకడు లేడు. దేవతలైనను సరియే మరల దిగివచ్చి మోసనశరీరముద్వారా మాత్రమే పరిపూర్ణత నందవలసియున్నది. మానవుడుమాత్రమే పరిపూర్ణత నందగలడు. అది దేవతలకకూడ సాధ్యముకాదు. యాదుల మహమ్మదీయుల మతమున, దేవతలను తదితరములన్నింటిని సృష్టించినపిదప భగవంతుడు మానవుని సృజించెను. మానవుని సృజించి దేవతలందరిని మానవునకు నమస్కరింపుడని యాదేశించెను. ఇబ్లిస్ తప్ప, అందరును అట్లే చేసిరి. ఆ అపరాధమునకు భగవంతుడు ఇబ్లిస్ ను శపించెను. దానివలన అతడు సాతాను అయ్యెను. ఈ కథ వెనుకనున్న మహాసత్యమేమి? ఈ మానవజన్మమే మనము పొందగలిగిన మహోత్కృష్టమైన జన్మము.

ఇది గమనార్హమైన విషయము. ఒక్క అపవాదమైనను లేక అన్నిమతములును మానవుడు తన సనాతన సహజస్థితినుండి అధఃపతనమేయని విశ్వసించుచున్నవి. పౌరాణిక గాథలలో వర్ణించినను స్పష్టమగు వేదాంతభాషలో వివరించినను లేక మనోహరములగు కవితలల్లినను వాని విషయ మిదియే.

నిజమగు మానవుడు అద్వితీయము అనంతము సర్వవ్యాప్తము అగు చైతన్యము. ఛాయామానవుడు, అతడెంత ఘనుడైనను, అతీతుడగు మానవుని మంద ప్రతిఫలనమే. నిజమగు మానవుడు, అనగా చైతన్యము, కార్యకారణముల కతీతమగుటచేతను దేశకాలములచే నిబద్ధము కాకపోవుటచేతను, స్వతంత్రముగ నుండవలెను. ఛాయామానవుడు, అనగా ప్రతిఫలనము, దేశకాలనిమిత్తములచేత బంధింపబడియుండుటచేత అది బద్ధము. లేదా మనకొందరు వేదాంతముల భాషయందు మానవుడు బద్ధుడైనట్లుకన్పించును. కాని నిజముగ బద్ధుడు కాడు.

ఏ పుస్తకములు శాస్త్రములు తత్త్వగ్రంథములుగాని మానవునివలె కన్పించు ఆ ఆత్మయొక్క వైభవమును ఊహింపనైన ఊహింపలేవు. ఉన్న మహావైభవోపేతుడైన భగవంతుడు ఆ ఆత్మయే. ఆ భగవంతుడే ఎన్నడైనను ఉండినది ఇప్పుడు ఉండనది ఇకమీదఉండబోవునదియును.

మానవుడు తన వెలుపలగల భగవంతుల కొరకై నిష్ఫలమైన అన్వేషణపిదప ఆ పరిభ్రమణమును పూర్తిచేసి తన బయలుదేరిన స్థానమునకే వచ్చిచేరును - అదియే మానవుని ఆత్మ. ఏ భగవంతునికొరకై తాను కొండలు కోనలు వెదకుచుండెనో, దేవాలయములు చర్చీలు స్తర్గములలో గవేషించుచుండెనో, స్తర్గమున నాసీనుడై ప్రపంచము పాలించుచుండునని యూహిం

చుచుండెనో, ఆ భగవంతుడు తన ఆత్మయే అని మానవుడు కనుగొనును. సోఽహం (అతిజేనేను) సోఽహం. భగవంతుడు నేనే, మరియొకడు కాదు. ఇక ఈ అల్పపు 'నేను' ఎన్నడును ఉండియుండలేదు.

భగవంతు నారాధించుటకు నీవొక ప్రతీకను కనుగొనవచ్చును. కాని శ్రేష్ఠతరమైన ప్రతీక ఇప్పటికే యున్నది, అదియే సజీవుడైన మానవుడు. భగవంతు నారాధించుటకు నీవొక దేవాలయమును నిర్మింపవచ్చును అది మంచిదే కావచ్చును. కాని శ్రేష్ఠతరమైనది ఎంతో ఉత్తమమైనది అయిన దేవాలయము ఇప్పటికే యున్నది. అదియే మానవశరీరము.

సజీవుడైన భగవంతుడు నీయందేయున్నాడు. అయినను గుడులు గోపురములు కట్టుచు కపోలకల్పితమైన చెత్తనంతటిని నమ్ముచున్నావు. పూజింపదగిన ఏకైకదైవము మానవశరీరములోని మానవఆత్మ మాత్రమే. అన్ని జంతువులనూ దేవాలయములనుటకూడ సత్యమే. కాని మానవుడే సర్వోత్తమదేవాలయము. ఆ దేవాలయములో నేను పూజింపజాలనిచో ఇక ఏ ఇతర దేవాలయమైనను నిరుపయోగమే. ప్రతిమానవశరీరము అను దేవాలయమునందు భగవంతుడు ఆసీనుడై యున్నాడని నేను గుర్తించిన తీణముననే, ప్రతి మానవుని ఎదుటను భక్తిప్రపత్తులతో నిలిచి అతనియందు భగవంతుని చూడగలిగిన తీణముననే—ఆతీణముననే నాకు బంధవిమోచనమగును, బంధకారణములన్నియు అవృత్యములగును, నేను ముక్తుడ నగుదును.

మానవునియందు ఇక స్వార్థమే లేనపుడు, ఎట్టి ఆస్తియు 'నన్ను' 'నాది' అనుట కేదియు లేనపుడు, తనను తాను సంపూర్ణముగా పరిత్యజించినపుడు, 'తనను' నిర్మూలించుకొనినపుడు అట్టి మానవునియందు సాక్షాత్ భగవం

తుడే నిలుచును. ఏలన అట్టి మానవునియందు స్వీయసంకల్పము పోయినది, అణగిపోయినది, మూలనాశనమైనది, అట్టివాడే ఆదగ్గమానవుడు.

మానవుని విశ్వాసమును కోలుచుట కొకటియే మార్గము. ఇంద్రియములను క్రిందదిగవిడిచి ఉన్నతతర వాతావరణములో జీవింపగలుగుట, ఊపిరిగిత్తులను దుగ స్వచ్ఛమైన ఆలోచనలనెడ—ఆస్పిడనును ఎంత పీల్చుకొనగలడునట, ఆ ఎత్తున ఎంతకాలము ఉండగల డనుటయునే.

మొదట మనము భగవంతుల మగుదుము గాక అటుమీద ఇతరులు భగవంతులగుటకు సాయము చేయుచుముగాక. 'అగుము, చేయుము' ఇది మన కార్యముగాక. ఎవనినిగాని పాపియనకము, అతడు దేవుని అతనికి చెప్పుము. ఒకవేళ దెయ్యవనునదే ఉండినను, మన విధి భగవంతుని గుర్తుచుకొనుటయేగాని దెయ్యమును కాదు.

నీవు ఒక శరీరమవని యనుకొనినపుడు, విశ్వమునుండి నీవు భిన్నుడవు. నీవు ఒక జీవుడవని తలచునపుడు ఆ శాశ్వతవహ్నిలో నొక నిష్కరవ్యవు. నీవు ఆత్మనని భావించునపుడు సర్వమును నీవే.

భేషజముచే ఏ ఘనకార్యమును సాధింపబడదు. ప్రెరుద్వారామాత్రమే సత్యముకొరకు ఆరాటమువలననే అపారమైన శక్తివలననే అన్ని కార్యములును సాధింపబడుచున్నవి. తత్కురు పౌరుషమ్ - కనుక నీ మగటిమి ప్రకటింపుము.

మనకు ధర్మముకాదు కావలసినది, ధర్మము నతిక్రమించు శక్తి. మనము ధర్మాతీతులము కావలెను. ధర్మములచే నీవు కట్టబడినచో నీవొక బంకమట్టిముద్దవగుదువు. నీవు ధర్మాతీతుడవు అవునా కాదా అనునది ప్రశ్న కాదు, మనము ధర్మమున కతీతులమనెను ఊహయే—దానిపై ననే మానవచరిత్ర యావత్తును ఆధార

పడియున్నది.

ప్రతిమానవుడును ఇప్పటికే అనంతడు, ఈ గొల్లెములు చిలువలు నివిధపరిస్థితులు మాత్రమే అతనిని మూసిపెట్టుచున్నవి. కాని అచి తోలనిం పగనే అతడు వెలుపలికి దూసికొనివచ్చి తన నావిష్కరించికొనును.

యోగితప్ప ప్రతిమానవుడును బానిసయే, ఆహారమున కతడు బానిస, గాలికి భార్యకు పిల్లలకు ధనమునకు దేశమునకు పేరుప్రతిష్ఠలకు ప్రపంచములో నిక వేయున్నొక్కంటికి అతడు బానిస, ఈబంధములలో నేయొక్క హనిచేతను నియమితుడు కాని ఆమానవుడుమాత్రమే యథార్థమైన మానవుడు, యథార్థమైన యోగి.

ప్రస్తుతవికాసపు పరిధులలో ప్రతివానికిని తనను తాను బాగుచేసికొనుటకు అవకాశము కలదు. మనలను మనము విశగొట్టుకొనలేము, మనలోనున్న ప్రాణశక్తిని కుంతితిము చేయలేము కాని దానికి మరొక గమ్యము చూపుటకు మనకు స్వాతంత్ర్యము కలదు.

మానవులు అనుష్ఠానశీలురు శారీరకముగ బలవంతులు అగునట్లు శిక్షితులు కావలెను, అట్టి పురుషసింహములు ఒక పది ప్రపంచమును జయింపగలవు, లక్షలకొలది గొర్రెలు జయింప లేవు, రెండవవిషయము, ఎంత గొప్పదైనను వ్యక్తి ఆదర్శమును అనుకరించుట మానవులకు నేర్పరాదు.

మానవుడు చిన్న పెట్టెలో అణచిపెట్టబడిన అనంతమైన స్పృంగువంటివాడు. ఆ స్పృంగు

విప్పుకొనుటకు ప్రయత్నించుచున్నది. ఈ విప్పు కొను ప్రయత్నమే మనముచూచు ఈ సాంఘిక ఘటనలన్నియును.

మి-ను భగవంతుని పుత్రులు, శాశ్వతానందమునకు భాగస్వాములు, పవిత్రులు పూర్ణపురుషులు భూమిపైని దేవతలు మి-రా-పాపులు! మా వుని పాపి అగుటయే పాపము. మానవ స్వభావముపై నది చెరుపరాని కళంకము.

మనము ప్రతియొక్కరము ఒక జీవకణము నుండి ఉద్భవించినవారమే. మనకుగల సర్వతత్తులును అందే ఇమిడియుండినవి... ఆ శక్తులన్నియు అచ్చటనే యుండినవి, గర్భితముగనే కావచ్చును కాని ఉండినది అందే. అట్లే అనంతమైన శక్తి మానవుని ఆత్మయందున్నది, ఆ సంగతి అతనికి తెలిసినను తెలియకపోయినను సరియే. దాని ఆవిష్కరణమనగా దానియందు మనకు స్పృహ తెలియుటయే. నిదానముగ ఆ విరాటాపురుషుడు మేలుకొనుచున్నాడు, అతనికి తన శక్తినిగూర్చి స్పృహపచ్చుచున్నది, ఉద్బోధితుడగుచున్నాడు. ఆతని వైతవ్యము వికసించుకొలది ఆతని బంధములు ఇతోధికముగ వీడిపోవుచున్నవి. సంకెలలు తెగిపడుచున్నవి. ఇక స్వరలో అతడు తన అనంత శక్తి జ్ఞానములను సంపూర్ణముగ తెలిసికొని లేచి నిటారుగ నిలబడు రోజు రానున్నది. ఆ మహాద్భుత పర్యవసానమును శ్రీఘ్న తరము చేయుటకు మనమందరమును సాయము చేయుదముగాక. (సంకలపము)

సత్కథారంగిణి:

శారదకు ఐదవ ఏడు వచ్చింది. అది మరీ పని తనము. వారిది చాలా బీదకుటుంబము. అందు వల్ల రామచంద్రముఖోపాధ్యాయ ఆమె పెండ్లికి ఒప్పుకున్నాడు. పెళ్లికొడుకు (శ్రీ)రామకృష్ణుడు. ఆయనకు ఇరునదిమూడు ఏండ్లు. దక్షిణేశ్వర కాళికాలయములో పూజ చేస్తుండేవాడు. ఆయన పూజ మామూలు పూజ కాదు. విగ్రహాన్ని తల్లిలాగా చూచేవాడు. పూజచేస్తూ ఒక్కొక్కసారి ఆ పూలు తనమీద కూడా వేసుకునే వాడు. అందువల్ల అతనికి పిచ్చి ఎక్కిందని వార్తలు వ్యాపించినవి. అది విని తల్లి చంద్రాదేవి ఆయనను కమార్చుకూరుకు పిలిపించింది. పెళ్లి చేస్తే పిచ్చి కుదురుతుందనుకుంది. పెద్ద కుమారుని ద్వారా రామకృష్ణునకు తెలియకుండా సంబంధాలు చూచింది.

కాని ఇది కనిబెట్టిన రామకృష్ణుడు ఇలా చెప్పాడు. 'జయరాంబాటిలో రామచంద్రముఖోపాధ్యాయ యింటికి పొండి. అక్కడ నాశొరకు ఈతాకు కట్టిన పిల్ల ఉన్నది.' ఈతాకు కట్టటమంటే ఇదివరకే నిర్ణయమయి ఉన్నది అని అర్థము. రామకృష్ణుని అన్నగారు అక్కడకు పోయి అడుగగానే రామచంద్రముఖోపాధ్యాయ ఒప్పుకున్నాడు.

కోడలికి సొమ్ములు పెట్టాలి గదా! తన దగ్గిరా, ఏమీలేదు. అందువల్ల చంద్రాదేవి కొన్ని అరువు సొమ్ములు తెచ్చిపెట్టింది. పెళ్లి జరిగిపోయింది. శారద సొమ్ములు చూచుకుని సంబరపడింది. పెళ్లి కాగానే అత్తవారింటికి తీసుకుపోయారు. అరువు సొమ్ములు తిరిగి ఇవ్వాలి కదా, కాని చంద్రాదేవికి అవి తీయటానికి మనసు రాలేదు. కాని రామకృష్ణుడు శారదనిద్రపోతున్నప్పుడు నెమ్మదిగా తీసివేశాడు. నిద్రలేచి శారద సొమ్ములు పోయినవని ఏడవ మొదలుపెట్టింది. ఆప్పుడు చంద్రాదేవి తన చిట్టి కోడలిని

కొగలించుకుని 'శారదా! నీవు పెద్దదానివైన తరువాత మా అబ్బాయి మంచి సొమ్ములు చేయించి పెడతాడులే' అని చెప్పి ఓదార్చింది.

తన కెప్పుడు పెండ్లయిందో శారదకు జ్ఞాపకమే లేదు. తన పెళ్లి అయిన పది రోజులకు ఈత పండ్లుపండినవని ఆమె తర్వాతికాలంలో చెప్పింది కని విని యెరుగని నరునితో మానితముగ పెండ్లి జరిగే మన శారదకున్ కని యెరుగము విని యెరుగము మన శారద సొమ్ములతడు మాయగ దీసెన్.

* * *

పూర్వకాలంలో ఒకసారి దేవతలూ రాక్షసులూ సంధి చేసుకుని అమృతంకోసం పాల సముద్రాన్ని చిలకడానికి సన్నద్ధులయ్యారట. సముద్రమంత కడవలో పెట్టడానికి కవ్వం అంత పెద్దదే కావాలిగదా, వెడలి వెడలి మందరపర్వతాన్ని తీసుకువచ్చారు. అంత పెద్ద కడవకు అంత పెద్ద కవ్వం సరిపోయింది. కవ్వానికి తగిన త్రాడు కావద్దూ. సర్పాణా మస్తి వాసుకీ అని విష్ణువు అంత యేయైన వాసుకీ అనే మహా సర్పాన్ని పిలుచుకు వచ్చారు. రాక్షసులు ఆ సర్పం తలలూ దేవతలు తోకా పట్టుకుని చిలక నారంభించారు.

మామూలు పెరుగుకుండ అయితే కొయ్య కవ్వం తేలికగాబట్టి తేలుతూ నిలబడి ఉంటుంది. కాని ఈ కవ్వం పెద్ద కొండ అయ్యే. ఆ బరువుకు అది అగాధమైన పాలసముద్రంలోకి క్రమంగా జారి మునిగిపోయింది. ఇంత కష్టపడి చేసిన ప్రయత్నమూ వ్యర్థమయిపోయిందే అని కుయ్యో మొర్రో అని మొత్తుకుంటూ దేవతలు విష్ణు దేవుడివద్దకు పోయారు. దయాసముద్రుడైన ఆయన దయదలిచి పేద్ద తాబేలుగా చూపుదాల్చాడట. అదే కూర్మారతారం.

అలా తాబేలై క్షీరసాగరంలో దూకి మందరగిరి క్రింద తేవడిశాంట. ఇలా క

వ్వం మళ్ళీ లభించగా, అది మళ్ళీ మునగకుండా విష్ణువు కూర్మరూపంలో మోస్తూ ఉండగా దేవదానవులు క్షీరసాగరమథనం మళ్ళీ ప్రారంభించారు.

‘శ్రేయాంసి బహు విఘ్నాని’ ఒక మంచి పని పూర్తిచేయాలంటే ఎన్నో అడ్డా లెదురాతాయట. మహాబలవంతులైన దేవదానవులు అలా మధిస్తూ ఉండగా పాలసముద్రంలోంచి మొట్టమొదటగా హాలాహల విషం పుట్టిందట. ఆ మహావిషం ఆకాశానికి ఎగిసి దిగంతరాళాలకు వ్యాపించి పాతాళందాకా వేరుపారి ముల్లోకాలనూ కాల్చివేయ సాగిందట.

తమను రక్షించే వాడెవడని దేవతలు దానవులూ చెల్లాచెదురుగ పామును వదిలేసి పారిపోయారట. అలా పారిపోయిన దేవతలు ఈశ్వరుడి దగ్గరకు పరుగెత్తి, మహానుభావా నీవే మమ్మల్ని రక్షించాలి. ఈ హాలాహల విషాన్ని నీవే భక్షించాలి. లోకాల్ని కటాక్షించాలి అని స్తోత్రం చేశారు.

నీ కంటే నొండొంగము

నీ కంటే బరులు గావనేరరు జగముల్

నీ కంటే నొడయ డెవ్వడు

లోకంబుల కెల్ల నిఖిలలోక స్తుత్యా.

భక్తజన వశంవదుడైన ఆ శంకరుడు వారిపై దయదలచి భూన భౌంతరాశములలో వ్యాపించిపోయిన ఆ హాలాహల విషాన్ని పిడికిటబట్టి ముద్దచేసి నోట్లో వేసేసుకున్నాడట!

కానీ మింగేస్తే ఎలా! పొట్టలో ఉన్న లోకాలకు ఉపద్రవమని ఆ విషాన్ని అలాగే గొంతులోనే నిలిపివేశాడట. అప్పటినుండి ఆయనకు గరళకంఠుడని పేరు స్థిరపడిపోయింది.

అలాగ ఉపద్రవాల్ని గడిచి మధనం కొనసాగించగా క్షీరసాగరంలోంచి కామధేనువూ ఉచ్చైశ్రవమూ మొదలైనవన్నీ వచ్చి తుదిని అమృతకలశం ధరించి ధన్వంతరి భయటకు వచ్చాడట.

రాక్షసులు ఆ ధన్వంతరి చేతిలోని అమృతకలశాన్ని ఎగరేసుకుని పరుగెత్తిపోతూ ఉంటే దేవతల కుయ్యాలించి మహావిష్ణువు మళ్ళీ మోహిని అవతారం ధరించి రాక్షసులను మోసగించి దేవతల కేఆలమృతమంతా పంచిపెట్టాడుగాదా!

అలాగ సజ్జనులు తమకు ఎన్ని బాధలు కలిగినా సహించి విష్ణువులాగా ఈశ్వరుడిలాగా ఇతరులకు ఉపకారాన్నే చేస్తూ ఉంటారు.

గమనిక

శ్రీరామకృష్ణమహాసేవాసంఘ ఉపాధ్యక్షులు శ్రీమత్ భూతేశానందస్వామిజీ మహారాజులవారు మార్చి నెలలో దక్షిణభారత దేశమునకు పోయేయదురని పాఠకమహాశయులకు తెలుపుట కానందించుచున్నాము. దిగువ నీయబడిన తేదీలలో ఆయా ప్రదేశములందలి శ్రీరామకృష్ణమఠములందు వారు విడియుదురు.

రాజమండ్రి	మార్చి 12	తేదీనుండి 15	తేదీవరకు
మద్రాసు	మార్చి 16	,, 23	,,
ఉటకమండ	మార్చి 24	30	,,
మైసూరు	మార్చి 30	2 ఏప్రిలు	వరకు
బెంగుళూరు	ఏప్రిలు 2	6	తేదీవరకు
సికిందరాబాదు	ఏప్రిలు 7	10	,,

భక్తిరత్నావళి

మూలము :
విష్ణుపురి

అనువాదము :
విష్ణుచిత్తుడు

(తృతీయ విరచనము)

11

మృత్యుభయముతోకూడ సకలభయములను హరించుటయందు భక్తి సామర్థ్యమును సూతుడు ప్రకటించుచున్నాడు.

నోత్తమశ్లోకవార్తానాం జుషతాం తత్కథామృతమ్
స్యాత్సంభ్రమోస్తకాలేపి స్మరతాం తత్పదాంబుజమ్॥ (1-18-4)

భగవంతుని లీలావిశేషములను నిరంతరము స్మరించుచు ఆతని కథామృతమునే నిరంతరము ఆస్వాదించుచు ఆ చరణారవిందములనే నిరంతరము ధ్యానించు భక్తుడు మరణసమయమునకూడ భయమునుగాని తత్తరపాటునుగాని అనుభవింపడు కదా!

12

భక్తిమార్గముయొక్క ఉత్కృష్టతను శ్రీశుకుడు వివరించుచున్నాడు.
మర్త్యస్తయానుసవమేధితయా ముకున్ద శ్రీమత్కథాశ్రవణవర్ణన చిన్తయేతి ।
తద్దామ దుస్త్వజ కృతాన్తజవాపవర్గం గ్రామాద్వనం షీతిభుజోపి యయుర్యదర్యా॥ (10-90-50)

భగవద్వైభవమును నిరంతరాయముగ వినుటచేతను కీర్తించుటచేతను గాఢతరమైన ధ్యానముద్వారా భక్తుడు జరామరణముల కతీతమైన పరంధామమును చేరుకొనుచున్నాడు. చక్రవర్తులు సైతము తమ సామ్రాజ్యములను పరిత్యజించి అరణ్యములలో ఏకాంతవాసము చేయుట ఆ పరమపదము నందుకొనుటకే.

13

భగవద్గుణకీర్తన మెట్లు పనిచేయునో శ్రీశుకుడు తెలుపుచున్నాడు.
యాసీహి విశ్వ విలయోద్భవవృత్తిహేతు కర్మాణ్యనన్త విషయాణి హరిశ్చకార ।
యస్త్వజ్గ గాయతి శృణోత్యనుమోదతేవా భక్తిర్భవేద్భగవతి హ్యపవర్గమార్గే॥ (10-69-45)

విశ్వముయొక్క సృష్టిసిద్ధివిनाశములలో పరమపురుషుడు అనంతములు అమేయములు అయిన లీలలతో ఆవిర్భవించినాడు. ఆ దివ్యమాహాత్మ్యముల నెవడు రించుచు వినుచు ఆనందించునో అతనికి పరాభక్తి సిద్ధించును.

14

భక్తి మనస్సునందలి సకలభయములను ఎట్లు హరించునో సనకాది కుమారులు వచించుచున్నారు.

కామం భవః స్వవృజినైర్నిరయేషు నః స్యాచ్చేతోఽలివద్యదినుతే పదయోరమేత ।
వాచస్తు నస్తులిసివద్యది తేంఘ్రిశోభాః పూర్యేత తే గుణగణైర్యది కర్ణరంధ్రః॥

(3-15-49)

మా మనస్సులు తు మ్మొదలవలె నీ పాదపద్మములయందే సక్తములైనచో, మా పలు కులు తులసీదళములవలె నీ పాదమహిమనే ఆశ్రయించినచో, మా చెవులు నీ గుణకీర్తనముల చేతనే నిండినచో, ఇక మా పాపములు మమ్ము నీచజన్మములకేగాని నరకములకేగాని కొని పోయినను మేము గణింపము.

15

వివేచనాపరులెల్లరును భక్తిసాధన నవలంబించవలెనని నందుడు పలుకుచున్నాడు.
మనసోవృత్తయోనః స్యుః కృష్ణపాదాంబుజాశ్రయాః ।

వాచోభిధాయినీర్నామ్నాం కాయస్త త్ప్రహ్వనావిఃపు॥ (10-47-66)

మా మనస్సులు నిరంతరము శ్రీకృష్ణధ్యానముననే లగ్నములై యుండునుగాక. మా వాక్కులు అతని భవ్యనామములనే రించునుగాక. మా శరీరములు అతని ఎదుట సాష్టాంగ పడు గాక.

16

వివిధములగు వ్రతముల నాచరించుటకంటె భగవన్నామకీర్తనమే శ్రేష్ఠతరమైనదని యముడు వచించుచున్నాడు.

గృణతాం శృణ్వతాం వీర్యాణ్యుద్ధామాని హరేర్భుహుః

యథా సుజాతయా భక్త్యా శుద్ధయేన్నాత్మా వ్రతాదిభిః॥ (6-3-32)

భగవద్గుణకీర్తనములచేతను వానిని వినుటచేతను సులభముగా జనించు భక్తిచే పరి శుద్ధమైనటు ఆత్మ ఎట్టి వ్రతాచరణములచేతనైనను పరిశుద్ధము కానేరదు.

17

భక్తియే జ్ఞానము నెట్లు కలిగించునో శ్రీకృష్ణుడు చెప్పుచున్నాడు.

యథా యథాత్మా పరిమృజ్యతేసౌ మత్ప్రణ్యగాథా శ్రవణాభిభానైః ।

తథా తథా పశ్యతి తత్త్వసూక్ష్మం చక్షుర్యథైవాంజన సంప్రయుక్తమ్॥ (11-14-26)

కాటుక వెట్టుటచే కన్నులు ఎట్లు సూక్ష్మనస్తుప్రులను చూడగలుగు సామర్థ్యమును పొందునో అట్లే నా గుణకీర్తన జనితమైన భక్తియనెడు కాటుక ధరించిన మనోనేత్రము తత్త్వ సూక్ష్మములను అవలీలగా దర్శించు సామర్థ్యమును పొందును.

వార్తలు-విశేషాలు

శ్రీ వివేకానంద జయంతి

శ్రీ రామకృష్ణమఠము మైలాపూరు (మద్రాసునందు) శ్రీ వివేకానందజయంతి 12-1-77 వ తేది వైభవముగా జరుపబడినది. మతాంగణమున శ్రీ వివేకానందస్వామి చిత్రపటము మనోహరముగా నలంకరింపబడి భక్తులకు నయనానందమును మనఃప్రసాదమును కలిగించుచుండగా అనేకులు మఠపుపావన ప్రదేశమున సమాగతులైరి. ఉదయము 5 గంటలకు మంగళహారతితో ఉత్సవము ప్రారంభమైనది. ఉపనిషత్పఠముగీతాపఠనము చండీ పారాయణము యథావిధిగా జరుగుచుండగా భజనలు కీర్తనలు మరియొక వైపున భక్త్యావేశముతో కొనసాగినవి. మధ్యాహ్నం 12 గంటలకు విశేషపూజ హోమము పరిసమాప్తి నొందినవి. ఉదయము 8-30 గంటలకు శ్రీమన్నిత్యబోధానందస్వామివారిలో కూడ మఠస్వాములు మెరినాయందుగల శ్రీ వివేకానందస్వామి విగ్రహమునకు మాలాలంకరణము గావించిరి. హారతి అనంతరము అచ్చట కూడ ప్రసాదవితరణము జరిగినది. మధ్యాహ్నము హోమము తరువాత మఠమున సమాగతులైన భక్తజనులకు ప్రసాదవితరణము జరిగినది.

ఆ సాయంకాలము (శ్రీ) వివేకానందస్వామి (చిత్రపటము) ఎదుట భక్తులెల్లరును ఆరాధింపకానంతరము సమావిష్టులైరి, శ్రీమన్నిత్యబోధానందస్వామి (శ్రీ) వివేకానందస్వామిని గూర్చి ప్రసంగించిరి.

శ్రీ వివేకానందస్వామియొక్క తేజపు మూలకారణములను గూర్చి భాషించుచు స్వామివారి అమెరికా కీర్తియంతయు ఆ తేజముయొక్క ఉపఫలితమేయనిరి. స్వామిజీ ఆధ్యాత్మిక తేజమునకు మూర్తిభావము, మానవప్రబోధకుడు, శ్రీరామకృష్ణునకు ప్రయతముడు. తేజమనునపుడు ఆయన

తాత్రతేజమును ఆధ్యాత్మిక తేజమునకూడ గ్రహింపవచ్చును. ఈ తాత్రతేజము ఆయనకు జన్మసిద్ధము. ఆధ్యాత్మిక తేజము ఆయన గురుదేవుని ప్రసాదము. శ్రీరామకృష్ణుడు తన నిర్యాణమునకు మునుపు తన సర్వస్వమును శ్రీ వివేకానందస్వామికి ధారపోసిన విషయము సువిదితమే.

అట్టి ఆ తేజోమూర్తి జనులకు ఆధ్యాత్మిక తన బోధింపలేదు. రెండు చేతులతో పంచినట్టెను. ఆ కారణముననే ఇప్పటికిని ఆయన రచనలపుటలు అమరములై జనుల నాకర్షించుచు జీవత్కంఠముతో గర్జించుచున్నవి. ఆయన ఉద్వృత్తమునకు తమజీవితముల నర్పింపజేయుచున్నవి.

శ్రీ వివేకానందస్వామి దైవాంశ సంభూతుడనుట శ్రీరామకృష్ణులే పలుమారు పేర్కొని యుండిరి. ఆయన సప్తర్షులలో నొకడనియు సరమహర్షి అవతారమనియు దివ్యదర్శనమునందాయన చూచియుండెను. అట్లే కాశీపూరు గృహమున నుండినపుడు శ్రీ శివానందస్వామి ఒక రాత్రి వివేకానందస్వామి పడకచుట్టును ఎనిమిదేండ్ల బాలురు శివుని రూపములతో నృత్యము చేయుచుండుటను చూచెను. స్వామిజీ ఈశ్వరగోటిలోని వాడనియు కారణజన్మడనియు (శ్రీ) రామకృష్ణులనిరి. స్వామిజీకి శరీరముండినంత మాత్రమున ఆయన మనవలె శరీరమునకు బానిసకాడు. ఆ మహాయోగి అమరనాథ్ డేత్రమున మృత్యుంజయుడై శివునినుండి స్వచ్ఛందమరణమును వరముగా పొందినాడు.

ఆయనలోని మానవాంశను గమనించినచో ఆయన భావావేశము అపరిమితము. ఆయన చేసిన పారపాటులన్నియు ఆ అపరిమితమైన ప్రేమాతిశయమునుండి జనించినవే. దాని కాయన ఎన్నడును చింతింపలేదు. అట్టి పారపా

టును మనమును చేయవలెనో నలదో ఎవరికి వారే నిర్ణయించుకొనవలసిన విషయము.

అట్లే ఆయన విశాల హృదయమునకును జాతి మతాది హద్దులు లేవు. ఆచారపరాయణుడగు శ్రీ తురీయానందస్వామిని అమెరికాకు రమ్మని ఆయన అరించినపుడు మొదట ఆయన అంగీకరింపలేదు. 'భారత దేశమును వదలుట నా ఆధ్యాత్మిక జీవితమునకు చావుపెట్టు' అని నిరాకరించి నాడు. అప్పుడు స్వామిజీ 'శ్రీ రామకృష్ణులను కలిసినప్పటినుండి నా హృదయము, నీవు సదాచారమందువో అనాచారమందువో, విశాలమై పోయినది' అనిమాత్రమని అచటనుండి వెడలి పోయెను. ఆ తరువాత తురీయానందస్వామియే స్వామి వెంట జనుటకు నిర్ణయించుకొనెను.

ఆయన బోధలనిననో, అవి వట్టిసిద్ధాంతములు ఆధ్యాత్మిక సాధనమార్గములు మాత్రమే కావు. ఆధ్యాత్మిక గమనమున మానసిక పరిపూరణమున భూమికల నలీక్రమించుటకు అవి దోహదకారులు. పాశ్చాత్యమున ఆయన బోధలయందాసక్తికి ఇది ముఖ్యకారణము. మన ఆధ్యాత్మిక సాధనలవంటివే సాధనలు పాశ్చాత్యులకును ఉన్నవి. స్వామిజీ బోధలు వానిని పూర్తి చేసి పరిపూర్ణములగుటయే వారికి ముఖ్యోద్దేశము. ఆయన బోధలలో ఆయన స్వయముగా రచించినది రాజయోగ మొకటియే. మిగిలినవన్నియు ఉపన్యాసములు సంగ్రహములు.

ఆయనయే నిజమగు ఆచార్యుడు. తన జీవితమున ఆఖరిక్షణమువరకును జ్ఞానభక్తి రాజకర్మయోగములను అనుష్ఠించుచునే యుండెను. శ్రీ రామకృష్ణుని అనుగ్రహము వారిపట్ల ఆద్యంతమును ఉండినది. వారినుండి ప్రప్రథమముగ సమాధిని పొందినది స్వామిజీయే. చివరగా ఆయన 'ఆస్తి'నంతయు స్వీకరించినదియు స్వామిజీయే.

మన శాస్త్రగ్రంథములపై అనురాగమును

జన్మభూమిపై ప్రేమయును జీవితమున కాధారములుగ చేసికొనుడని తన బిడ్డల కాయన సం దేశము. మన సర్వ కార్యకలాపములకును మన శాస్త్రములే ప్రమాణములుగ నుండవలెను. ఈ శాస్త్రములే గురువు జీవితమున నిరూపింపబడవలెను. నిజమగు ఆధ్యాత్మికతకు ప్రమాణము శాస్త్రములే. ఈ శాస్త్రములే మన దేశమున కవిత్వమునకు అన్ని విధముల కళలకును జన్మనిచ్చినవి. ఇక ఆధ్యాత్మికజీవనమున భావుకత మిక్కిలి అవసరము. శాస్త్రములు ఆధ్యాత్మిక జీవనము ఇవి రెండు మన జన్మభూమిపట్ల ప్రేమయందు సంగమింపవలెను.

జన్మభూమియనగా ఈ భూగోళపు ఒక తుంట కాదు ఒక భాష మతము ఇత్యాదులుకల సంఘముకాదు. మన జన్మభూమియనగా అనాది కాలమునుండి అసంఖ్యాకులగు అనతారపురుషులు ఋషులు సంచరించిన పావన దేశము. జననీ జన్మభూమిశ్చ స్వర్గాదపి గరియసీ శ్రీ వివేకానంద స్వామికి ఆధ్యాత్మిక తేజమునకు కారణభూతము లివియే. ఇవియే మనకును మన శక్తికిని కారణభూతములు కావలసియున్నది.

అనతారపురుషులు ఋషులును, సన్యాసులు భగవద్దర్శిత జీవములును కాక మూడవదళ మొకటియున్నది. భగవద్భక్తులగు గృహస్థులయందు ఆత్మార్పణ బుద్ధి ఉద్బోధితము కావలెను. ఇట్లు ఆత్మార్పణ మొనరించుకొనిననే వ్యక్తిగత పురోభివృద్ధి శీఘ్రతరమగును. దీనివలన వ్యక్తిగతమైన ఇహలోకపు టభ్యుదయము దెబ్బతిన నక్కరలేదు. ఒక ఉద్యమమునకు ఆత్మార్పణము చేసికొనగలిగినచో వ్యక్తిగతమైన అభ్యుదయముకూడ దానికి దోహదముగనే ఉపయోగింపవచ్చును.

ఈ దృష్టితోడనే సర్వమానవులును ఆధ్యాత్మిక భావముతో ఇహలోకజీవితమును అభ్యుదయమును పావనము చేసికొనుటకే దూరదృష్టి

తో స్వామి శ్రీరామకృష్ణావ్యమమును ప్రారంభించెను. ఇతర ఉద్యమములనుగమనించినచో ఆధ్యాత్మికతయేకాని దేశభక్తియేగాని సాంఘిక సంక్షేమమేగాని తదితరములేగాని ఒకటియే ప్రముఖమై కన్పించును. వీని నన్నింటిని ఏకముచేసిన విశిష్టత శ్రీ వివేకానందస్వామి దే.

మన దేశము అట్టి ఆచార్యునకై పరితపించుచుండగా విచ్చేసిన ఆ మహాపురుషునకు నీరాజనములు.

ఆదివారము 16-1-77 తేదీన బహిరంగ సమావేశము జరిగినది. శ్రీ మత్తపస్వానందస్వామి అధ్యక్షత వహించది. శ్రీమత్ సిద్ధినాథానందస్వామి అంగమున శ్రీ వివేకానందస్వామి జీవితమును బోధనలను క్రోడీకరించిరి. శ్రీ ఎన్. కృష్ణస్వామిరెడ్డి స్వామిజీయొక్క సంఘప్రేమను తన దేశప్రజల యభ్యుదయమునకై వారి యా

రాటము ఆవేశపూరితులై యుష్టాటించిరి.

శ్రీ మత్తపస్వానందస్వామి సమాపక వాక్యములను పలుకుచు శ్రీ వివేకానందస్వామి బోధనారీతిని చక్కగా వివరించిరి. ఆయన ఏ విషయమును గూర్చి ప్రసంగించినపుడు ఆ విషయమే సర్వ ప్రముఖమై తోచుననియు సమగ్రవృష్టితో వారి బోధ నర్థము చేసికొనవలెననియు ఆయన భూతభవిష్యత్తరచూస భారతదేశ వైతన్యమునకు మూర్తరూపమనియు మన ఆదర్శములు ఆశయములు అన్నియు భగవత్సాక్షాత్కారప్రయత్నమునే మూలముగ చేసికొనవలెననియు యావత్ సంఘమునకు ముక్తిని సాధించుటయే, సామాజిక రంగముననే దానిని సాధించుటయే, శ్రీ వివేకానందస్వామి విశిష్ట బోధయనియు పేర్కొనిరి. సమావేశాంతమున భక్తులకు ప్రసాదవితరణము జరిగినది.

గ్రంథపరిచయము

జగద్గురు బోధలు

(ప్రథమ, ద్వితీయ సంపుటములు)

తమిళ రచయిత : శ్రీ చంద్రశేఖరేంద్ర సరస్వతీ శంకరాచార్యస్వామి. అనువాదము : 'విశాఖ.' వెల : రూ. 6.00. ప్రాప్తిస్థానము : సాధన గ్రంథమండలి తెనాలి.

సనాతన భారతదేశంలో ఋషులూ రాజన్యులూ తదితర సభ్యజనులూ ఒకచోట సమావేశం అవడం తలస్థపడితే వేదశాస్త్ర చర్చలూ పురాణోపనిషత్ కథనాలూ జరిగేవట. అవి ఎంత మనోరంజకంగా ఉండేవో మనకు తెలియదు కాని స్వామివారి ఈ సభా ప్రసంగాలు చదివితే వాటి రుచిని కొంతవరకు ఊహించుకోవచ్చు. అద్వైత తత్వము మోక్షము భక్తి వేదాంతం మొదలైన గంభీర విషయాలేగాక శిక్షమాల, భయం ఎందుకు, వినాయకుడు, నల్లయ్య మొదలైన 'సామాన్య' విషయాలను

కూడా ప్రస్తావించుతూ అన్నింటా వారు శాస్త్రవైదుష్యాన్ని జనరంజకత్వాన్ని చక్కగా మేళవించారు. ఇది రెండవ ముద్రణను అందుకోవడం ఎంతో అశాజనకం, అన్నివిధాలా ఆహారపు కొరతను అనుభవిస్తున్న మనం ఇలాంటి గ్రంథాలను చదువగలిగితే మనస్సుకు ఆన్లదమూ బుద్ధికి చక్కటి ఆహారమూ లభించి మళ్ళీ మన ప్రాచీన తేజోవైభవాన్ని అందుకోగలమనిపిస్తుంది. ఈ గ్రంథాలలో ఉంటున్న బడిన గీతాశ్లోకాలు కావ్యశ్లోకాలు స్తోత్ర శ్లోకాలు మొదలైనవి అన్నీ మన సాహిత్యపు ప్రగాఢతను వెలికి తెస్తూ గర్వకారణము లవుతున్నాయి. ఈ గ్రంథాలను కాలక్షేపంకోసమే అయినా తెలుగు తెలిసిన ప్రతివాడూ చదవవచ్చు. అధ్యయనంకోసం చదవగలిగితే ఇంకా శ్రేష్ఠం.

—మధుస్మిత.

అకారాది విషయానుక్రిమణిక - ముప్పదిమూడవ సంపుటము

అపరిమితదయాస్వరూపి - గురుదేవుడు...	చంద్రశేఖరరావు	...	౧౭
అకాంక్ష	బి. యస్. ఆర్. ఆంజనేయులు	...	౧౬౮
ఆధ్యాత్మిక జీవనము - తితిళ్లు	కేశవ బ్రహ్మచారి	...	౧౪౦
ఆధ్యాత్మిక సాధనప పునాదులు	శ్రీ యతీశ్వరానందస్వామి	...	౮౧
ఆనంద దర్శనము	భాస్కరరాజు నాగేశ్వరరావు	...	౧౦౪
ఎవరిని ప్రేమించాలి	విశ్వనాథ్	...	౪౮
ఏడ్చిన చెవరు? ఎవరికోసం?	శ్రీ కరుణానందస్వామి	...	౧౨
కర్మరహస్యము	ఆయాచితుల హనుమచ్ఛాస్త్రి	...	౧౪
శాంతాకనకములు	కూరెళ్ళ రామనరసింగరావు	...	౧౯
గోపికా గీతములు	విద్వాన్ పమిడికాల్వ చెంచునరసింహ శర్మ	౨౫, ౫౭, ౮౫, ౧౨౨	
గ్రంథపరిచయము	...	౩౨, ౬౩, ౯౬, ౧౬౦, ౧౯౨	
జపయోగము	శ్రీ యతీశ్వరానందస్వామి	...	౧౧౫
దక్షిణేశ్వర తీర్థయాత్ర	కేశవ బ్రహ్మచారి	...	౪౦
దేవప్రతుడు	పి. రామన్న	...	౧౫౩
దైవసందర్శనం	శివంకెట్టి రామసుబ్బయ్య	...	౫౨
నదుఃఖుని కుటుంబము	కె. చంద్రప్ప	...	౧౪౯
నమోదగవతే శ్రీరామకృష్ణాయ	చాగంటి రామకృష్ణరావు	...	౫౬
నిశ్చేతుక కృపాలక్షణము	కె. లక్ష్మీ నారాయణ	...	౧౮౦
నైర్మల్యము	చిర్రావూరు వెంకట్రావు	...	౯౧
పరులప వశమే	కేయరి పురంజయుడు	...	౧౩౬
భక్తరామప్రసాద్	శ్రీ దయాత్యానందస్వామి	...	౧౬౯
భక్తిరత్నావళి	మూలము : విష్ణుపురి; వ్యాఖ్యాత : విష్ణుచిత్తుడు	౨౧, ౪౫, ౭౫, ౧౦౮, ౧౫౧, ౧౮౬	
భగవత్ప్రాప్తియోగము	హరిహరదాసు	...	౭౪
మాతృదేవి చరణసన్నిధి	అనువాదము : పి. గణపతి శాస్త్రి	౧౦, ౫౩, ౮౭, ౧౧౧, ౧౪౬, ౧౭౮	
మాతృపూజ	శ్రీ అమృతానందస్వామి	...	౧౭౩
మాతృస్మృతులు	శ్రీ దయాత్యానందస్వామి	...	౧౫
మంగళభావతరంగాలు	వెలుదండ సత్యనారాయణ	...	౧౮౬
రత్నహారము	అల్లమరాజు సత్యనారాయణశాస్త్రి	...	౭౧
రామకృష్ణకర్ణామృతము, శ్రీ (ప్రార్థన)	...	౧, ౩౩, ౬౫, ౯౭, ౧౨౯, ౧౬౧	
రామకృష్ణ స్మృతులు, శ్రీ	...	౨, ౩౪, ౬౬, ౯౮, ౧౩౦, ౧౬౨	
వార్తలు - విశేషాలు	...	౩౦, ౬౧, ౯౪, ౧౨౭, ౧౫౭, ౧౯౦	
విద్య - ఆధ్యాత్మము	భాషాప్రసీద : పొదిలి - లక్ష్మీనరసింహమూర్తి	...	౧౮౨
విషయానందము	జి. వెంకటేశ్వరరావు, M Sc.	...	౨౩
వివేకానందస్వామి, శ్రీ	శ్రీ అమృతానందస్వామి	...	౧౦౫
శివస్తుతి	కూరెళ్ళ రామనరసింగరావు	...	౧౧౮
శ్యామలతాల్ మామూనతి	ప్రవాణికా శ్యామాప్రాణ	...	౧౪౪
అల్యారా పర్యటన - 4			
సత్సత్కార తరంగిణి	...	౨౮, ౫౮, ౯౨, ౧౨౫, ౧౫౬, ౧౮౯	
సర్వము సేవే సర్వేశా	బి. ఎస్. ఆర్. ఆంజనేయులు	...	౧౪౩
నిత్యప్రజ్ఞాడు శారదానందుడు	పి. చంద్రశేఖరరావు	...	౧౧౯
సంపాదకీయము (ప్రభాప్రసారము)			
ఆధునిక జీవనము	...	...	౧౬౪
భగవదారాధనము	...	...	౩౬
భోగము - త్యాగము	...	...	౪
మాయ అనగా నేమి	...	...	౬౮
మాయ - శ్రీరామకృష్ణుడు			

వివేకానందసింహగర్జనము

శ్రీ చిరంతనానందస్వామి

భారతీయులను ధీరజనులను చేయుటకు శ్రీవివేకానందస్వామి యొసగిన యుద్ధోధనములనుండి అమూల్యములు ఉత్తేజకరములు అగువచనములను పెక్కింటిని రచయిత సేకరించి యనువదించిరి. శరీరమును పులకింపజేసి మనస్సును లోగొను రచన.

పుటలు : 30

వెల : 20 పైసలు.

యువకులకు వివేకానందుల పిలుపు

అనువాదకులు :

బి. ఎస్. ఆర్. ఆంజనేయులు

నవభారతయువత నుద్బోధించుచు శ్రీవివేకానందస్వామి యొసర్పిన యువన్యాసములనుండి మేటి రత్నములను సేకరించి ఆంగ్లమున వివేకానంద స్పీక్స్ లు యంగ్ మెన్ అను పుస్తకము ప్రచురితమైనది దాని కిది యనువాదము. యువకులయందు ఆత్మవిశ్వాసమును దేశభక్తిని కార్యతత్పరతను ప్రోత్సహించు అమూల్య సంకలనము.

పుటలు : 56

వెల : 75 పైసలు.

ప్రథమ ముద్రణము.

సర్వం విష్ణుమయం జగత్

అనువాదకుడు :

శ్రీ చిరంతనానందస్వామి

శ్రీవివేకానందస్వామి లండను నగరమున నొసగిన గాడ్ ఇన్ ఎవ్విరిథింగ్ అను ఉపన్యాసమున కిది యనువాదము. మతధర్మములపై స్వామి యుపన్యసించుచు మానవ జీవితోద్దేశమును జీవన విధానమును మనోహరముగ ఈశావాస్యోపనిషత్సుకు ధారాళ వ్యాఖ్యగ వివరించి యున్నారు.

పుటలు : 36

వెల : 35 పైసలు.

పారమార్థిక సంభాషణలు

అనువాదకులు :

కందుకూరు మలికార్జునంగారు

మాతృదేవి శ్రీ శారదాదేవి, శ్రీ బ్రహ్మనందస్వామి, శ్రీ ప్రేమానందస్వామి, శ్రీ తురీయానందస్వామి శ్రీ శివానందస్వామి శ్రీ శారదానందస్వామి అనెడి ఆర్దురు జ్ఞానసిద్ధుల అమూల్యములగు భాషణము లిందున్నవి. నిత్యసూతనములగు పారమార్థిక సమస్యలకు వారిచ్చు ఉపదేశములు ఆధ్యాత్మ సాధకుల కత్యంతము ఉపయోగకరములు.

పుటలు : 424

వెల : రూ. 6-50

ఇట్లు వ్రాయుడు : మేనేజరు, శ్రీ రామకృష్ణమఠము, మైలాపూరు, మద్రాసు-600004

శ్రీరామకృష్ణసుతము, మైలాపూరు, మద్రాసు-600004

1977-వ సంవత్సరము, మార్చి మాసమున జరుగనున్న

ఉత్సవ కార్యక్రమము

శ్రీరామనవమి :

28-3-77 మంగళవారము : సాయంకాలిక ఆరాధికానంతరము రామనామ భజన.

శ్రీవైకన్ఠానంతి :

5-3-77 శనివారము : తిథిపూజ - దోలపూర్ణిమ.

6-3-77 ఆదివారము : 5 గంటలనుండి 8.30 గంటలవరకు బహిష్కరణ సమావేశము.

అధ్యక్షులు : శ్రీమత్తవస్థానందస్వామివారు.

వక్తలు : శ్రీ గణీరానందస్వామివారు (ఆంగ్లము)

డా. కె. రంగస్వామి ఆయ్యంగర్ (తమిళము)

ఆదివారములందు సత్సంగము :

సా. 4-00—4-20 వఱకు శ్రీవిష్ణుసహస్రనామ పారాయణము (20-3-77)

శ్రీలిలితా సహస్రనామము (18, 27-3-77)

4-20—4-30

ద్యానము.

4-30—5-30

తమిళమున ఉపన్యాసములు.

శ్రీదక్షిణామూర్తి ప్రోత్సహము : డా. టి. ఎమ్. పి. మహాదేవన్ (19-3-77)

శ్రీవిష్ణుసహస్రనామము : శ్రీ ఆర్. కల్యాణసుందరకావ్రిగళ్ (20-3-77)

శ్రీమద్రామాయణము : డా. ఎన్. వీప్రినాథన్ (27-3-77)

5-35—6-30 :

ఆంగ్లమున ఉపన్యాసము.

శ్రీమద్భగవద్గీత : శ్రీమత్తవస్థానందస్వామివారు (18, 27-3-77)

శ్రీమత్ భూతేశానందస్వామివారు (20-3-77)

6-30—8-00 :

ఆరాధికము, భజన.

ప్రత్యేకోపన్యాసములు : శనివారములందు సాయంకాలము 5-45 గంటలకు.

5-3-77 : శ్రీమద్రామాయణ వచనము : శ్రీ పి. రామకృష్ణన్, ఐ.ఎ.ఎస్. (8-మైదు)

12-3-77 : త్రివిక్రమావతారము : శ్రీ ఆర్. కోదండరావన్.

28-3-77 : శ్రీమద్రామాయణము : డా. ఎన్. వీప్రినాథన్.

ఇతర వారములందు ఉపన్యాసములు : సాయంకాలము 5-45 గంటలకు.

సోమవారములు : శ్రీరామకృష్ణ కథామృతము : శ్రీమత్ అమృతానందస్వామి (ఆంగ్లము)

మంగళవారములు : అర్చాత్మరామాయణము : శ్రీమత్ గణీరానందస్వామి (ఆంగ్లము)

బుధవారములు : శ్రీమద్భగవద్గీత : శ్రీమత్ గోరోకానందస్వామి (ఆంగ్లము)

గురువారములు : అముదమొట్ట : బ్రహ్మచారి విరంజనైకస్వ (తమిళము)

శుక్రవారములు : శ్రీ మహాభారతము : శ్రీ 'అణ్ణా' ఎన్. సుబ్రహ్మణ్యన్ (తమిళము)

తదితరములు :

27-3-77 ఆదివారము : అంతర్వేగము.

8-3-77 బుధవారము : శ్రీమత్ యోగానందస్వామి జయంతి.

ఏకాదశియందు సాయంకాలిక ఆరాధికానంతరము శ్రీరామనామ భజన (1, 15, 31-3-77).

శుక్లవారములందు సాయంకాలము 8-30 గంటలకు తరువళ్ళి త్రేణియందరి దక్షిణ మార్గవిధియందు 18 వ పంజరమున శ్రీరామకృష్ణ మందిరమున శ్రీమత్ గోరోకానందస్వామివారి గీతోపన్యాసములు

ముఖ్యగమనిక : శ్రీరామకృష్ణవ్రత సేవనందు ఉపాధ్యక్షులు శ్రీమత్ స్వామి భూతేశానందజీ మహారాజులవారు మద్రాసు మతమున మార్చి 18 వ తేదీనుండి 23 వ తేదీ వఱకు విడివిడిగా ఉండును. సాయంకాలిక ఆరాధికానంతరము భక్తులు ప్రతి దినమును వారి ధర్మమును చేసికొనవచ్చును.

ఈ ఉత్సవము లిప్పింటియందును రక్తరేల్లడను పార్కుని భగవంతుని అనుగ్రహభాగ్యమును విజయగోరుచున్నాము.

అధ్యక్షులు,

శ్రీరామకృష్ణమఠము, మద్రాసు-600004.

మా తెలుగు ప్రచురణలు

శ్రీ రామకృష్ణులపై :	హ. పై.	హ. పై.	హ. పై.
శ్రీ రామకృష్ణ కథామృతము	8-00	భక్తియోగము	4-00
,, (క్యాలిగో)	12-00	రాజయోగము	6-25
శ్రీ రామకృష్ణ జీవిత చరిత్ర	10-00	కర్మయోగము	4-00
,, (క్యాలిగో)	14-00	వివేక సూక్ష్మోదయము	4-00
శ్రీ రామకృష్ణ బోధామృతము	8-00	యవకులకు వివేకానందుల పిలుపు	0-75
,, (క్యాలిగో)	15-00	శ్రీ వివేకానంద సింహగర్జనము	0-20
శ్రీ రామకృష్ణ పనిషత్తు	3-75	సర్వం విష్ణుమయం జగత్	0-35
శ్రీ రామకృష్ణ పరమహంస		భారత యువజనలారా!	3-00
నీతికథారత్నములు	2-50	ప్రబోధ రత్నాకరము	2-50
గురూప దేశములు	2-00	శ్రీ వివేకానంద లేఖావళి	
శ్రీ రామకృష్ణ పరమహంస		(మొదటి భాగము)	2-25
జీవిత సంగ్రహము	0-75	,, (రెండవ భాగము ముద్రణలో)	
నా గురుదేవుడు	1-25	హిందూ మతము	4-00
శ్రీ రామకృష్ణ దివ్యవాణి	1-50	అనుష్ఠాన వేదాంతము	2-50
శ్రీ శారదాదేవిపై :		ప్రాచ్యము, పాశ్చాత్యము	1-25
శ్రీ శారదాదేవి జీవిత చరిత్ర	4-00	షికాగో నగరోపన్యాసములు	1-00
శ్రీ శారదా ప్రసంగములు	3-00	కులము, సంస్కృతి, సామ్యవాదము	3-00
శ్రీ శారదాదేవి	2-50	భారత దేశము	2-00
శ్రీ వివేకానందస్వామిపై :		భారతీయ మహిళ	2-00
శ్రీ వివేకానంద జీవిత చరిత్ర	4-00	నా సంస్కరణ యుద్ధ విధానము (ముద్రణలో)	
బాలల వివేకానందుడు	2-00	నవీన భారత దేశము	0-40
శ్రీ వివేకానంద సంపూర్ణ గ్రంథావళి		పవహరి బాబా (ముద్రణలో)	
10 సంపుటముల సెట్టు (సాదా)	65-00	నా జీవితము, జీవిత కార్యము	1-25
,, ,, క్యాలిగో	73-50	గురు, శిష్య సంవాదములు (ముద్రణలో)	
విడి సంపుటములు ఒక్కొక్కటిసాదా	5-00	శ్రీమద్భగవద్గీత :	
,, ,, క్యాలిగో	6-50	శ్రీమద్భగవద్గీత	9-00
సందేశ తరంగిణి (మొదటి భాగము)	4-00	(టీకాతాత్పర్య విశేషార్థసహితము)	
,, (రెండవ భాగము)	5-50	పారాయణగీత తాత్పర్యసహితము	3-75
జ్ఞానయోగము (ముద్రణలో)		,, మూలము	2-00

రూ. పై.

రూ. పై.

దివ్యవాణి గ్రంథమాల :

శ్రీ రామకృష్ణ ఉవాచ	0-80
శ్రీ శారదాసూక్తి నవనీతము	0-80
శ్రీ వివేకానంద శంఖారావము	0-80
శ్రీ కృష్ణవాణి	0-80
బుద్ధ ఉవాచ	0-80
కైస్తు సూక్తిమాల	0-80
మహమ్మదు సూక్తి మంజరి	0-80
ఇతర ప్రచురణలు :	
ముక్తిమార్గము	0-80
ఆరాత్రికము మరియు	
శ్రీరామనామ సంకీర్తనము	0-50

శ్రీరామకృష్ణ సేవాసంస్థ :

తదాదర్శములు	0-50
తాపత్రయ చికిత్స	0-60
పారమార్థిక సంభాషణలు	6-50
ఆధ్యాత్మిక జీవనము	0-40
నారద భక్తి సూత్రములు	4-00
కఠోపనిషత్తు	2-00
శ్రీ దొడ్డ భాగవతము	
(మూడవ సంపుటము)	7-50
దేవీమాహాత్మ్యము	4-00
పరతత్వ ప్రసంగములు (ముద్రణలో)	
గిరీశ చంద్ర	1-00
భక్తిమార్గము	1-00
బ్రహ్మనంద బోధనలు	4-75

ఇదియేకాక, ఆంగ్ల, సంస్కృత, తమిళ, హిందీ, కన్నడ గ్రంథములును, వేదాంతకేసరి (ఆంగ్లము), శ్రీరామకృష్ణ విజయము (తమిళము), శ్రీరామకృష్ణప్రభ (తెలుగు) అను మాస పత్రికలును, శ్రీరామకృష్ణ పరమహంస, శ్రీ శారదాదేవి, శ్రీ వివేకానందస్వామి మున్నగు వారి ఛాయా చిత్రములు, త్రివర్ణ చిత్రములు, తైల చిత్రములు మున్నగున వేన్నియో మావద్ద లభింపగలవు.

శ్రీ రామకృష్ణ ప్రభ (ఆధ్యాత్మిక మాస పత్రిక)

ఆధ్యాత్మిక విజ్ఞాన సుధను ఆంధ్రభాషలో ఆంధ్ర ప్రజానీకానికి ఆంధ్రదేశమంతటా అందజేయ వలయునను లక్ష్యముతో ప్రారంభింపబడియుండు ఆధ్యాత్మిక మాసపత్రిక.

చదువరులందు భక్తిజ్ఞాన-వైరాగ్య-సామరస్య-లోక సేవాభినివేశములను వర్ధిల్లజేయును.

ధార్మిక, తాత్త్విక, సాంస్కృతిక విషయములు ఇందు ప్రచురింపబడుచున్నవి.

సాధారణంగా ప్రతి సంచికలోనూ—ఉపనిషత్సృత్యములు, సాధన ప్రకారములు, మహాత్ముల చరిత్రములు, సంభాషణలు, ఉపదేశసూక్తులు, శ్రీ శారదా-శ్రీ రామకృష్ణ-శ్రీ వివేకానందస్వామిల జీవితములనుండి, ఉపదేశములనుండి, మన జీవితముల నాధ్యాత్మికపథమున నడుప ప్రోత్సహింపజేయు విషయములు; 'మత' 'సేవాసంఘ' వార్తలు, గ్రంథసమీక్షలు-మున్నగునవి-ఈ పత్రికలో ప్రచురింపబడును.

జనవరి నెలనుండిగాని, జూలై నెలనుండిగాని కనీసము ఒక సంవత్సరమునకు చందాదారులుగా చేరవచ్చును.

సం॥ చందా రూ. 7-00

విడిసంచిక రూ. 0-70

జీవిత చందా రూ. 100

ప్రజాప్రబోధాత్మకమైన యీ యఖండ జ్ఞానయజ్ఞంలో సహకరింపుకోడ

శ్రీరామకృష్ణప్రభకు చందాదారులు కండి!

చక్షురాలను చేర్చండి!!

ఇట్లు ప్రాయదు : శ్రీరామకృష్ణమఠము. మైలాపూరు, మద్రాసు - 600004.

**let your money grow
more than 7 times**

A Cash Certificate of Rs. 1000.00 will yield Rs. 7328.07 in 20 years.

Plan ahead for future needs and invest in UBI Cash Certificates.
Watch how your money grows !

You can buy UBI Cash Certificates in denominations of Rs. 100.00 or its multiples for a fixed period—7, 10, 15 or 20 years. On maturity, you will get back a lump sum amount which may be more than seven times of your initial deposit.

Choose the amount and term you think suit you best.
Buy a UBI Cash Certificate today.

A few examples

Issue Price (Rs)	Encashment value after			
	7 years	10 years	15 years	20 years
100	200.79	270.70	445.39	732.81
500	1003.96	1353.52	2226.95	3664.04
700	1405.54	1894.93	3117.74	5129.65
1000	2007.92	2707.04	4453.92	7328.07
5000	10039.60	13535.21	22269.60	36640.37
10000	20079.20	27070.41	44539.19	73280.73

For details, come to your nearest UBI branch

United Bank of India

సంపాదకులు : శ్రీ చిద్ద నానందస్వామి
శ్రీ ఎమ్. బాలసుందరంగారిచే ఫ్రీడమ్ సైన్, (మద్రాసు-600021) న ముద్రింపబడి,
శ్రీ చిద్ద నానందస్వామిచే శ్రీ రామకృష్ణమఠము (మద్రాసు-600004) నండి ప్రచురింపబడినది.